

VIER lanceert half september de *Actuashow*
Nog meer verwarring over fiscaal statuut auteursrechten
PVDD eist provisonneel € 625.000 van *Humo*-journalist
Luk Rademakers is niet meteen bekommerd om populariteit
En de AVBB voert actie voor vrijlating Turkse collega

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 158 - 5 juli 2012 - verschijnt maandelijks - v.v. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ

Een vak apart

3

ACTUEEL

VIER lanceert *Actuashow*

4

Media delen in het algemene publiekswantrouwen

4

Verwarring over fiscaliteit auteursrechten nog groter

5

PVDD eist provisioneel € 625.000 van *Humo*-journalist

6

Van Thillo vraagt respect voor content

6

Aantal erkende beroepsjournalisten fors gezakt

7

Herinvoering journalistenpensioen naar parlement

7

Mediacademie keurt toegangsreglement goed

7

AVBB voert actie voor vrijlating Turkse collega

8

FORUM

Pleidooi voor ecologische journalistiek

9

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Dirk Devisch c/ VTM

10

IGVM c/ *Metro*

11

IN GESPREK

Luk Rademakers houdt wel van onverwachte obstakels

12-13

MULTIMEDIA

14

BOEKEN

15

HET ABC VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK (14)

Van radiotoestel tot *sciencefiction*

16-17-18

ONDER EMBARGO

19

AVBB solidair met Turkse journalisten

Samen met een honderdtal collega's bevindt de Turkse journalist *Bariş Terkoğlu* zich momenteel in voorhechtenis in een cel in Istanboel. De Belgische journalistenbond AVBB 'adopteerde' Terkoğlu in het kader van een Europese campagne voor meer persvrijheid in Turkije. Op 28 juni werd verzamelen geblazen voor de Turkse ambassade in Brussel. Op de cover van dit nummer: Philippe Leruth, ex-AVBB-voorzitter en momenteel ondervoorzitter van de EFJ.

(Foto's voorcover en hiernaast: Bert Van Den Broucke/PhotoNews)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes printing
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-printing.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Een vak apart

Het is jammer om er de zomer(?)vakantie mee te moeten ingaan, maar het vertrouwen in de pers staat eens te meer bedroevend laag. Twee recente studies – een van de KULeuven en een van de studiedienst van de Vlaamse regering – tonen aan dat de pers in de vertrouwensbarometer bij de bevolking ergens onderaan bungelt. Desondanks leest Vlaanderen nog altijd massaal kranten en tijdschriften en worden journaals op radio en televisie royaal gevolgd. Aan belangstelling voor de inhoud zal het dus wel niet liggen. Maar misschien storen velen zich wel aan de manier waarop de pers te werk gaat. Veeleer dan met een beschuldigende vinger naar mekaar te wijzen, moet er dringend verder onderzoek worden gedaan naar wat er aan de hand is. Want wat is dat, 'de pers'? Gaat het over het journaal of de inhoud van het nieuws waaraan de Vlaming zich ergert? Zijn het de zogeheten kwaliteitskranten of is het de populaire pers die tekortschiet? De *boekskes*, de roddelpers? Of is het nog veel erger? Ziehier een grote uitdaging voor de universiteiten en hogescholen die zich in pers en communicatie specialiseren, bijvoorbeeld in het kader van het pas opgerichte academische Steunpunt Media.

Intussen heeft het boek *De keizer van Oostende* een wrange nasmaak gelaten. Eerst leek het alsof de hoofdredactie van de VRT de twee auteurs – beiden VRT-journalist – een fiat had gegeven. Tot ze vlak voor de publicatie hard met een ketting werden teruggetrokken. In de eerste plaats moet de VRT-Nieuwsdienst dit probleem intern zelf regelen. Ze heeft er ook alle instrumenten voor: van een redactiestatuut over een redactieraad tot een eigen deontologische code en daarmee verwante adviesraad.

Maar wie de goden tart, moet hun toorn doorstaan. Grote bobo's aanvallen en controversiële onderwerpen aansnijden, zijn nog steeds geen sinecure. Nochtans hadden de twee auteurs via het Fonds Pascal Decroos een goede rugdekking. Maar onderzoeksjournalistiek blijkt toch een vak apart te zijn, waar we blijkbaar nog niet goed mee weten om te springen. Vandaar de oproep om journalisten die zich op dat terrein begeven, beter te omkaderen en beter te begeleiden. Dat moet vermijden dat er in de toekomst opnieuw iemand hard met het hoofd tegen de muur botst.

Het najaar belooft hoe dan ook spannend te worden. In alle media laait de verkiezingskoorts al hoog op. En dan begint ook de nieuwe omroep VIER aan een verse actuashow in *prime time*. Geen nieuwsuitzending maar een infotainmentprogramma, zeggen ze zelf. Volgens de makers zal het programma niet door een echte redactie met beroepsjournalisten worden gemaakt. Maar hoe dan wel? Hoe kan VIER garanderen dat er – zoals op andere zenders – voldoende aandacht is voor evenwicht, onpartijdigheid en deontologie? Starten met infotainment in volle verkiezingsperiode houdt toch echt wel risico's in. We hopen dat ze bij VIER voldoende gezond verstand inzetten om niet uit de bocht te gaan.

En we wensen ze veel succes toe. Nieuwsgierig Vlaanderen kan alleen maar beter varen met elk interessant programma dat er bij komt.

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ

(Foto Eric Vidal)

NIEUWE ACTUASHOW OP VIER WORDT INFOTAINMENT

Luc Vanheerentals

“Een fris alternatief voor bestaande nieuwsuitzendingen.” De Actuashow waarmee de nieuwe omroep VIER medio september uitpakt, zal niet door een klassieke nieuwsredactie worden gemaakt.

Infotainment. Op die manier typeert de nieuwe tv-zender VIER zelf het nieuwsprogramma dat hij vanaf 17 september op de kijker loslaat. De *Actuashow* zal het elke dag vanaf 19u30 een uur lang hebben over de gebeurtenissen van de dag.

Voor de presentatie tekenen figuren als Tom Lenaerts (bekend van *De Pappenheimers* en *De Slimste Mens*), Sofie Lemaire (ex-Studio Brussel), Christophe Deborsu (ex-nieuwsdienst RTBF), Gilles Decoster (ex-*De Ochtend*, VRT-Radio1) en Lieven Scheire (stand-up comedian, *Neveneffecten*).

“We maken geen klassiek nieuwsbulletin maar wel een infotainmentprogramma met een heel eigen toon en finaliteit”, bevestigt Kristof Demasure, woordvoerder van SBS Belgium. “De *Actuashow* zal live worden uitgezonden in aanwezigheid van een publiek. Tevens zal hij een scharniermoment zijn tussen de programma’s *Komen Eten* om 19 uur en *De Slimste Mens*, dat om 20u30 begint. Zo past onze *Actuashow* in de ambitie van VIER om kijkers de hele avond door een aangename en hopelijk vaak verrassende kijkervaring te bezorgen.”

Het programma zal overigens niet door een klassieke nieuwsredactie met hoofdredacteur en journalisten worden gemaakt.

Demasure: “Bij de vijf schermgezichten zitten slechts twee beroepsjournalisten. Dat weerspiegelt ook de samenstelling van de hele ploeg die de uitzending voorbereidt. Daar zijn wel degelijk journalisten bij, maar in dezelfde verhouding als

het geval is binnen de groep die presenteert.”

De *Actuashow* is dan ook totaal niet te vergelijken met *Vlaanderen Vandaag*, de nieuwsuitzending waarmee VT4 in de zomer van 2010 van start ging. Dit evolueerde gaandeweg van een reportagemagazine naar een heuse nieuwsuitzending, tot het eind 2011 alweer werd afgevoerd. Kristof Demasure, die zelf ook nog even hoofdredacteur van *Vlaanderen Vandaag* is geweest: “De *Actuashow* is totaal iets anders. De kijker mag hoe dan ook niet het gevoel hebben dat hij nog eens te zien krijgt wat hij eerder al op andere zenders zag.”

Christophe Deborsu, een van de schermfiguren van VIER. (foto SBS/Belga)

Tegenzetten ?

Bij de andere zenders wordt vrij onverstoord gereageerd op de komst van het nieuwe infotainmentprogramma. VRT-hoofdredacteur Luk Rademakers antwoordt alleszins negatief op de vraag of er al aan een tegenzet wordt gedacht. “We gaan altijd uit van onze sterkte. Wij hebben programma’s die sterke merken zijn. We hebben dan ook alle reden om in onszelf te blijven geloven.”

Bij VTM dezelfde boodschap. Hoofdredacteur Nicholas Lataire: “We zijn heel fel overtuigd

van ons eigen verhaal en onze eigen sterkte. Er is inderdaad nog wat te doen, maar daar werken we elke dag aan. We kennen ons einddoel en gaan daar recht op af, zonder ons door anderen te laten beïnvloeden.”

MEDIA DELEN IN VERTROUWENS-CRISIS

De media maken, zoals andere ‘publieke instellingen’, geen goede beurt in het jongste vertrouwensonderzoek van het Leuvense Instituut voor Sociaal en Politiek Opinieonderzoek (ISPO).

Het onderzoek betreft het vertrouwen van 711 Vlaamse kiezers in tien instellingen rond de jaarwisseling 2010-2011. De media (kranten, tv en radio) bevinden zich met een score van 4,1 op 10 in de middenmoot. De politie scoort met 5,4 het best, gevolgd door vakbonden (4,4) en de koning (4,3). Onderaan de lijst bungelen de regering (4), de politieke partijen (3,7) en de Kerk (2,5).

10,2 % van de ondervraagden zegt “zeer weinig” vertrouwen te hebben in de media, bij 33,4 % is dat “weinig”. 17 % van de Vlamingen blijkt “veel vertrouwen” te hebben in de pers, amper 0,6 % heeft “zeer veel vertrouwen”.

Sp.a-kiezers (4,8) hebben het meest vertrouwen in de media, gevolgd door kiezers van CD&V (4,3), Groen (4,1), N-VA (3,9), Vlaams Belang en Open VLD (3,8). Bij 18-34-jarigen is er significant meer vertrouwen in de pers dan bij ouderen. Het vertrouwen is ook groter bij wie hoger onderwijs volgde en bij arbeiders. Het vertrouwen in alle instellingen daalde significant sinds de Leuvense onderzoekers in 1995 met dit onderzoek van start gingen. Vooral in 2007 viel een steile

terugval te noteren, wellicht als gevolg van de aanslepende regeringscrisis dat jaar.

ISPO-onderzoeker Marc Swyngedouw relateert de eigen onderzoeksconclusies over de daling van het vertrouwen in de media sinds 1995. “De toestand van de media anno 1995 is niet vergelijkbaar met die in 2012. Het medialandschap is totaal veranderd door de opkomst van de sociale media, de vermenigvuldiging van het aantal tv-zenders, de ontzui-ling...” Swyngedouw wijst ook op het onmiskenbare verband tussen het vertrouwen in politieke instellingen en dat in de media. “Als het slecht gaat met de centraal democratische instellingen, straalt dat blijkbaar af op pers en gerecht.”

Vlaams minister-president Kris Peeters (CD&V) reageerde haastig op het KUL-onderzoek en plaatste daar de eigen jaarlijkse VRIND-enquête tegenover. Dit vertrouwensonderzoek toont voor de Vlaamse regering (en ook het gerecht) een iets betere rangschikking aan, maar bevestigt voor het overige het relatief lage vertrouwen dat Vlamingen in de instellingen hebben. (LV)

FISCALITEIT AUTEURSRECHTEN: FAITES VOS JEUX !

Ivan Declercq

Nadat diverse freelancejournalisten hun belastingaangiften als 100 % auteursrechten verworpen zagen door de fiscus, heeft nu een Leuvense controleur een aangifte van 100 % beroepsinkomen omgezet naar 100 % auteursrechten. De omgekeerde wereld.

In het maart-nummer van *De Journalist* hebben we diverse voorbeelden gegeven van freelancers die door hun belastingcontroleur waren teruggefloten. Zij hadden hun inkomen gemeld als 100 % auteursrechten, zoals hun opdrachtgevers dat hadden meegedeeld en toegepast, met de bijhorende inhouding van roerende voorheffing. Onzin, meenden heel wat belastingcontroleurs, want het kan niet de bedoeling zijn dat beroepsinkomsten nu plotseling worden omgezet in – fiscaal veel gunstiger – auteursrechten. En dus werden die aangiften volledig omgezet in beroepsinkomsten. Gevolg: achterstallige belastingen op de beroepsinkomsten te betalen, de mogelijkheid van een boete, plus wellicht nog een te verwachten rekening van het sociaal-verzekeringsfonds, want de sociale bijdragen worden berekend op het beroepsinkomen, niet op auteursrechten.

Dat belet de uitgevers niet hun freelancers voort te blijven uitbetalen in auteursrechten. Hun argument is dat ze dat kunnen zolang de FOD Financiën geen duidelijkheid verschaft. Het protocol tussen VVJ en dagbladuitgevers over de uitbetaling van voltijdse zelfstandigen in 70% honorarium en 30% auteursrechten, weigeren de uitgevers voorlopig toe te passen.

Ondertussen zijn er belastingcontroleurs die de 70/30 verhouding wel degelijk aanvaardden. Anderen verwerpen ze weer en gaan voor 100 % beroepsinkomen, omdat “de hogere overheid geen richtlijnen aangaande een 70/30 verhouding heeft gegeven”. Een freelancer uit Gent heeft met zijn controleur een 50/50 verhouding afgesproken.

Bij veel andere freelancers is de aangifte zonder enig commentaar ‘gepasseerd’. Dat betekent weliswaar nog niet ‘aanvaard’, wellicht is de aangifte gewoon niet gecontroleerd geweest. In dat geval kan de fiscus wel nog altijd jaren terugkeren en alsnog een herziening toepassen.

Maar de fiscus blijft verbazen. In Leuven heeft een controleur nu dus de aangifte van een freelancer – die voorzichtigheidshalve, op advies van een boekhouder, alles had aangegeven als beroepsinkomen – volledig omgezet in auteursrechten. De freelancer krijgt op die manier een pak betaalde inkomstenbelastingen terug.

Een zwenk van 180 graden bij de fiscale overheid? Of een eenmansactie van een controleur die net terug was van een inspectie bij Interbrew? Even vragen. “We hebben hier een vijftal dossiers gehad van zelfstandige journalisten”, legt de betrokken controleur uit. “Op één na waren die allemaal ingediend als 100 % auteursrechten. Ik betwijfelde of het inderdaad wel om auteursrechten ging, en ik was dan ook van plan alles te herkwalficeren als beroepsinkomen. Maar na overleg met mijn overste over die journalistendossiers, hebben we hier uiteindelijk met twee kantoren toch beslist om de kwalificatie ‘auteursrechten’ te behouden.” Mogelijk speelt in die opstelling ook mee dat de controlediensten al ruim de handen vol hebben en niet direct zitten te wachten op bezwaarschriften, die alleen maar extra werk opleveren.

De Leuvense controleur zegt nog wel oren te hebben naar de 70/30 verhouding (en 100% auteursrechten voor journalisten in bijberoep) die de VVJ en de dagbladuitgevers zijn overeengekomen. “Een goede oplossing”, vindt hij, “alleen kan ik die verdeling niet toepassen omdat ik daartoe geen opdracht heb gekregen van de hogere fiscale overheid.”

De betrokken journalisten hebben van de belastingcontrole wel een briefje ontvangen waarin staat dat de toepassing van 100% auteursrechten geldt voor dit jaar en voor deze controle. Er kunnen met andere woorden geen rechten uit worden geput voor de toekomst. Wordt vervolgd.

SCHEEF BEKEKEN

“Ofwel breng je nieuws, ofwel maak je een show. Wij kiezen resoluut voor het eerste.”

VTM-ceo Peter Bossaert reageert in *De Morgen* van 23 juni op de *Actuashow* die de nieuwe zender VIER in het najaar plant

“Journalisten zijn zo kleinzerig dat het bijna pathetisch wordt. Daarom zal een journalist ook nooit een goede politicus worden. Omdat hij of zij nooit geleerd heeft om met kritiek om te gaan.”

De Zweedse journaliste en thrillerschrijfster Liza Marklund in *De Standaard* van 8 juni 2012

“Dit ziet u niet in *Dag Allemaal*”

Story maakt op zijn cover van einde mei reclame voor een ‘exclusieve’ fotoreportage over het huwelijksfeest van Debby Pfaff

“99,6 procent van het boek *De Keizer van Oostende* is correct. Als alle journalisten hun werk zo zorgvuldig zouden doen, zou het beter gesteld zijn met onze democratische hygiëne.”

Uitgever André Van Halewyck verdedigt zijn auteurs Wim Van den Eynde en Luc Pauwels op een persconferentie eind mei

“Heb tenminste het lef om me recht in de ogen te kijken als je me niet kunt hebben. Respecteer het feit dat ik gevoetbald heb. Heb jij gevoetbald?”

De Oekraïense bondscoach Oleg Blokhin op een persconferentie de dato 20 juni in het kader van het EK voetbal nadat een journalist hem vroeg waarom hij een bepaalde speler had opgesteld

“Als samenleving hebben we de media die we verdienen. Zolang het publiek verwacht dat de media er als de kippen bij zijn als er iets gebeurt om alle feiten en emoties onmiddellijk vanuit alle mogelijke perspectieven en tot in de kleinste details te brengen, zal de tijd voor reflectie blijven ontbreken. Zolang consumenten weglopen van zodra ze denken dat ze elders meer waar voor hun geld – of beter nog, gratis – kunnen krijgen, zullen de commerciële media alle middelen blijven inzetten om hun publiek aan de eigen titels te binden.”

Hilde Van den Bulck en Steve Paulussen in *Samenleving & Politiek* van juni 2012

“Gemiddeld doet elke redacteur hier honderd telefoons per dag.”

Steve Verhaeghe, eindredacteur *Man bijt hond*, in *Gazet van Antwerpen* van 26 mei 2012

“Het is niet de taak van de media om mensen te veroordelen, dat moeten we overlaten aan Vrouwe Justitia. Dat betekent dat gewacht moet worden op een uitspraak van de rechter. En ondertussen mogen geen namen worden vermeld, zelfs geen initialen.”

Dirk Van Gerven, stafhouder Brusselse balie, in *De Juristenkrant* van 30 mei 2012

POL VAN DEN DRIESSCHE EIST PROVISIONEEL € 625.000 VAN HUMO

Luc Vanheerentals

Pol Van Den Driessche diende bij de burgerlijke rechtbank een provisionele schadeclaim van € 625.000 in tegen journalist Jan Antonissen voor diens stukken in *Humo* over ongewenste seksuele intimiteiten. Diverse ex-collega's, onder wie vrouwelijke journalisten, hadden dat PVDD in de schoenen geschoven. Dirk Voorhoof analyseert de klacht in het licht van de wettelijke bepalingen over persvrijheid. De VVJ steunt *Humo* in haar verweer.

De dagvaarding is gebaseerd op artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, dat elke burger aansprakelijk stelt voor schade veroorzaakt door diens 'fout'. Voor Philip Valcke, de advocaat van Van Den Driessche, staat vast dat journalist Antonissen fouten heeft gemaakt. "Hij heeft normen verlegd, is disproportioneel te werk gegaan, heeft feiten niet correct weergegeven, en hij heeft ten onrechte een verband gelegd tussen mijn cliënt en DSK. We stellen ook vragen bij de juistheid van enkele getuigenissen en we verwijten de journalist dat hij niet heeft nagegaan wat hun motief was." Op die manier, vervolgt de raadsman, heeft Van Den Driessche de kans gemist om burgemeester van Brugge te worden. Ingevolge de artikelen in *Humo* trok hij zich immers eind april terug als N-VA-lijsttrekker voor de Brugse gemeenteraadsverkiezingen. "De aanhoudende en georkestreerde aanvallen op mijn persoon zijn ondraaglijk geworden voor mijn gezin en mezelf", zei Van Den Driessche toen.

Advocaat Philip Valcke sluit overigens niet uit dat nog anderen medeverantwoordelijk worden gesteld. In dat geval kan de schadeclaim naar hen worden uitgebreid, of is alsnog een strafklacht wegens laster en eerroof mogelijk. De burgerlijke rechtbank van Leuven moet zich nu over de zaak buigen, omdat journalist Jan Antonissen in die regio woont. De zaak werd eind juni ingeleid.

Chilling effect

Hoogleraar Dirk Voorhoof (mediarecht Universiteit Gent) beaamt de stelling van Van Den Driessche dat hij schade heeft geleden door de artikelen in *Humo*. "Maar de hamvraag is natuurlijk of de journalist een fout of grove nalatigheid heeft gepleegd. De moderne rechtspraak is toch zeer terughoudend om journalisten of media te veroordelen voor aantijgingen tegen publieke personen."

Voorhoof herinnert aan uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, dat in diverse gevallen (ook Belgische) rechtscollages heeft teruggefloten omdat ze met een veroordeling de waakhondfunctie van de pers al te fel hadden ingeperkt en een *chilling effect* op de persvrijheid teweeg brachten. Zo

kan een journalist niet aansprakelijk worden gesteld voor wat iemand tijdens een interview zegt.

Wel moet hij bij zware aantijgingen de geloofwaardigheid van de getuigen nagaan en de feitelijke basis van wat ze zeggen natrekken. Zeer ernstige aantijgingen mag men niet enkel baseren op geruchten. Weliswaar, aldus Dirk Voorhoof, bevatten de *Humo*-artikelen een mengeling van publieke en anonieme getuigenissen van slachtoffers, die elkaar bevestigen en nadien ook nog eens door weer anderen werden bevestigd. Bovendien kreeg Pol Van Den Driessche in het eerste artikel wel degelijk een wederwoord.

Veel was er te doen over de titel '*DSK in Vlaanderen*', die *Humo* boven het eerste stuk over PVDD zette. Dirk Voorhoof: "Ook in titels mogen geen onwaarheden of lasterlijke aantijgingen staan. Maar het Europees Hof erkent dat journalisten het recht hebben om wat te provoceren en te overdrijven als dat dient om een signaal te geven en mensen wakker te schudden. Zelf gaf de journalist in zijn artikel en latere interviews

aan waar de parallellen met DSK zitten, met name in het misbruik van machtspositie en de politieke situering van de aanklachten. Maar nergens is beweerd dat Van Den Driessche te maken had met poging tot verkrachting."

En dan zal PVDD de rechtbank ook nog moeten overtuigen van een verband tussen de vermeende 'fouten' van de journalist en het mislopen van zijn verkiezing als burgemeester van Brugge. Cruciaal daarbij is de persverklaring waarin Van Den Driessche zelf de intrekking van zijn kandidatuur als N-VA-lijsttrekker aankondigde. Daarin heette het nog dat hij zich "oprecht verontschuldigde tegenover vrouwen die zijn gedrag als grensoverschrijdend hebben ervaren".

Naar aanleiding van de getuigenissen over Pol Van Den Driessche riep de VVJ op om ook op redacties elke vorm van ongewenste intimiteiten uit te bannen. Dat kan onder meer door de geijkte procedures voor klachtenbehandeling via een vertrouwenspersoon op de werkvloer te optimaliseren.

Intussen zegde de VVJ *Humo*-journalist Jan Antonissen ook alle steun toe in diens verweer tegen de schadeclaim van PVDD.

Pol Van Den Driessche
(foto Christophe Licoppe/
PhotoNews)

Christian VAN THILLO: 'Beloon creativiteit'

"De tijd van alles gratis is onherroepelijk voorbij. Het kan niet langer dat mediahuizen content blijven produceren die dan door anderen wordt gebruikt om adverteerders te lokken."

Dat zei Christian Van Thillo, eigenaar en ceo van De Persgroep, op een Europese conferentie in Brussel afgelopen woensdag. Van Thillo zat de jongste maanden het *Media Futures Forum* voor, een werkgroep van 28 toplui uit de media-, telecom- en internetsector in Europa. Die werkgroep kwam tot acht beleidsaanbevelingen aan het adres van Eurocommissaris voor de Digitale Agenda Neelie Kroes.

Van Thillo ontdekte zopas nog dat de hele *Volkscrant* zomaar op Flipboard te consulteren valt. Dat gebeurt zonder dat de uitgever werd gecontacteerd, laat staan wordt vergoed voor de overname. Niet enkel Belgacom en Telenet zijn dus gewaarschuwd, maar even goed Google en YouTube. "De diverse spelers in de *value chain* moeten op een eerlijke manier worden vergoed."

MINDER ERKENDE BEROEPSJOURNALISTEN IN VLAANDEREN

Pol Deltour

Eind juni waren welgeteld 2043 beroepsjournalisten opnieuw erkend voor de komende vijf jaar. Begin 2011 waren er dat nog 2711.

Dat heeft te maken met de vijfjaarlijkse hernieuwing van de erkenningen, die de wet bepaalt. Die hernieuwingsoperatie heeft als finaliteit na te gaan of beroepsjournalisten nog steeds aan de wettelijk erkenningsvoorwaarden voldoen. In hoofdzaak gaat het erom dat men professioneel journalistiek actief moet zijn bij een algemeen nieuwsmedium zonder dit werk te combineren met een commerciële nevenactiviteit. Journalisten van wie de erkenning zopas is hernieuwd, beschikken over officiële persdocumenten die geldig zijn voor de periode 2012-2016.

Van de 2711 opgelijste beroepsjournalisten anno 2011, dienden er 358 tot vandaag geen aanvraag tot hernieuwing in. Deels gaat het om mensen die niet langer journalistiek actief zijn of op een andere manier niet langer aan de erkenningsvoorwaarden voldoen. Toch zijn er wellicht ook nog altijd actieve journalisten wie het gewoon is ontgaan dat de hernieuwing zich opdringt. Voor hen een enkel adres: www.cej.be. Een vijftigtal in 2011 nog erkende beroepsjournalisten deed spontaan afstand van zijn erkenning. Nog eens een twintigtal deed dat op vraag van de Erkenningscommissie (de zogenaamde 'schriftelijke procedure'). Van een dertigtal journalisten werd de hernieuwing formeel geweigerd door de commissie. Telkens gaat het om mensen die de journalistiek hebben verlaten, te weinig verdienen met hun journalistieke werk om er hun broodwinning van te maken, voor gespecialiseerde nieuwsmedia zijn gaan werken of hun journalistieke bezigheid zijn gaan combineren met 'onverenigbare' commerciële nevenactiviteiten. Zeven afgewezenen tekenden wel hoger beroep aan tegen de weigering van hun hernieuwing. Deze beroepen zullen worden

Ilse Van der Vennet, erkend beroepsjournalist met nummer N05000.

behandeld van zodra de Commissie van Beroep opnieuw rechtsgeldig over een voorzitter beschikt. Voor de heraanuiding van rechter Verhaest als voorzitter van de Commissie van Beroep is het nog wachten op een paar ministeriële handtekeningen.

Een honderdtal dossiers wordt ondertussen door de Erkenningscommissie nog behandeld.

Ook al zijn de cijfers nog niet definitief, toch doet de daling van het aantal erkende beroepsjournalisten vragen rijzen. Voor een goed deel is de vermindering normaal. Met elke vijfjaarlijkse hernieuwing heeft de wet juist de bedoeling het bestand van beroepsjournalisten 'uit te zuiveren' en mensen die niet langer aan de erkenningsvoorwaarden voldoen hun statuut en bijgaande officiële persdocumenten te ontnemen.

Toch valt op dat de terugval – zowat vijfhonderd erkenningen – dit keer nogal groot is. Zou het kunnen dat de mediacrisis, na zijn nefaste gevolgen voor oplagen en verkoopcijfers, nu ook het aantal beroepsjournalisten treft?

Gelukkig blijven wel nog nieuwe mensen instromen in het vak. Parallel hiermee erkent de Erkenningscommissie regelmatig weer nieuwe beroepsjournalisten. Zo werd op 31 mei de 5000ste erkenning aan Nederlandstalige kant goedgekeurd. Dat nummer zegt voor de duidelijkheid niets over het aantal momenteel actieve journalisten, maar wordt chronologisch toegekend. Erkenningsnummer N05000 prijkt voortaan op de perskaart van redactrice Ilse Van der Vennet (35) van de Oost-Vlaamse regiozender AVS.

JOURNALISTENPENSIOEN NAAR PARLEMENT

De federale ministerraad heeft midden juni het wetsontwerp over de pensioenhervorming definitief goedgekeurd. Dat regeringsontwerp bevat ook de herinvoering van het eind vorig jaar afgeschafte aanvullende journalistenpensioen. De regering-Di Rupo besliste rond de jaarwisseling het door Pensioenminister Van Quickenborne (Open VLD) overhaast opgedoekte journalistenpensioen weer in te voeren na protest van de AVBB. Daarbij was gebleken dat het stelsel, gefinancierd als het is door specifieke sociale bijdragen van uitgevers en beroepsjournalisten zelf, meer dan *selfsupporting* is.

Het federale parlement moet de pensioenhervorming nu goedkeuren. Specifiek met betrekking tot het aanvullende journalistenpensioen worden weliswaar twee nieuwigheden ingevoerd: een monitoring van de bijdragen en uitkeringen enerzijds, anderzijds de mogelijkheid voor de regering om, na overleg met de sector, bijdragen en/of uitkeringen aan te passen in functie van het 'financiële evenwicht' van het stelsel.

De herinvoering gebeurt retroactief. Dit betekent dat de mediahuizen worden verondersteld de aanvullende bijdragen voor het journalistenpensioen te zijn blijven doorbetalen. Het gaat om 2% van het brutoloon ten laste van de werkgever en 1% ten laste van de journalist zelf. (PD)

MEDIACADEMIE KEURT GEBRUIKSREGLEMENT GOED

De Mediacademie, het nieuwe bijscholingsproject dat de Vlaamse uitgevers met steun van de Vlaamse overheid hebben opgezet, heeft een reglement van kosten en toegang goedgekeurd.

Opleidingen georganiseerd in het kader van de Mediacademie zijn gratis toegankelijk voor alle journalisten en andere mediaprofessionals die in vast dienstverband of freelance werken voor mediahuizen die lid zijn van de Mediacademie. Het gaat om uitgevers die zijn aangesloten bij Vlaamse Nieuwsmedia (de vroegere Vlaamse Dagbladders), The Ppress (magazineuitgevers), UPP en VUKPP (beide uitgevers van vakpers).

Journalisten en andere mediaprofessionals kunnen bij de Mediacademie opleidingen volgen voor zover een uitgever dit heeft voorgesteld of goedgekeurd. De reden is dat de uitgevers de Mediacademie voor (minstens) 40% meefinancieren, naast de financiële inbreng van de Vlaamse overheid die (hoogstens) 60% bedraagt. In de Adviesraad van de Mediacademie, waar onder meer de VVJ inzit, is niettemin bedongen dat de opleidingen een open karakter moeten hebben en dat er ruim over moet worden gecommuniceerd. Eventuele weigeringen moeten bovendien worden gemotiveerd en gerapporteerd aan de Adviesraad.

Journalisten van omroepen of nog andere mediahuizen kunnen opleidingen van de Mediacademie volgen als ze 40% van de kosten betalen. Het is de bedoeling deze andere media snel te laten participeren in de Mediacademie, zodat diens aanbod ook voor hun werknemers en freelancers kosteloos wordt. (PD)

AVBB VOERT STEUN AAN 'GEADOPTERDE' AANGEHOUDEN TURKSE JOURNALIST OP

Bariş Terkoğlu blijft glimlachen

Philippe Leruth
Ondervoorziter EFJ

Bariş Terkoğlu is groot, en dat helpt. Als de rechtbank van Istanbul de zitting schorst, kan hij dankzij zijn minstens 1,90 meter – en ondanks de agenten die tussen hem en het publiek staan – even de hand van zijn vrouw Özge vastnemen. Tegelijk groet hij zijn talrijk opgekomen vrienden. Mijn hand drukt hij extra lang, om zijn “dank aan de Belgische journalisten voor hun steun” uit te drukken.

Bariş Terkoğlu is door de Belgische journalistenbond AVBB 'geadopteerd' in het kader van een campagne van de Europese Federatie van Journalisten (EFJ) voor persvrijheid in Turkije. Op 28 juni was het welgeteld 500 dagen geleden dat de journalist, die voor de in Turkije bekend nieuwssite Odatv werkt, is gearresteerd.

Het merkwaardigste bij de door de AVBB 'geadopteerde' journalist, merk ik op wanneer ik hem voor de rechtbank van Istanbul zie verschijnen, is zijn brede glimlach. Zijn lange detentie heeft hem duidelijk niet gekraakt. Dat geldt ook voor zijn medege-deteneerden, hoewel ze van zware feiten worden beschuldigd: deelname aan een terreurorganisatie.

De journalisten verdedigen zich met klem, maar ook met humor. Meer dan eens tijdens de zitting barst de zaal in lachen uit. Ook de advocaten en zelfs de rechters, onder wie de voorzitter van de rechtbank, kunnen hun lach niet altijd bedwingen. “Het lijkt wel een theaterstuk. Het is een beetje surrealistisch”, fluistert een waarnemer van de Europese Unie, die de zitting bijwoont. Surrealistisch is zeker de inhoud van de akte van beschuldiging. “Dit moet de eerste keer zijn dat een journalist wordt vervolgd omdat hij informatie *niet* heeft gepubliceerd”, merkt Bariş Terkoğlu ironisch op. Er is hem gevraagd waarom hij beweringen over vermoede seksuele praktijken van leiders van de PKK niet heeft gepubliceerd. Pro memorie: de partij voor het volk van Koerdistan wordt nog altijd als een terreurorganisatie beschouwd. “De procureur wou het woord ‘seks’ niet gebruiken”, lacht de journalist. Maar de kern is: hij heeft niets gepubliceerd omdat hij de ‘informatie’ weinig betrouwbaar achtte, en omdat de publicatie de geloofwaardigheid van zijn behandeling van het Koerdische dossier in gedrang zou hebben gebracht. “Wij doen aan politieke analyse”, beklemtoont hij, “dit is geen boulevard-journalistiek.”

Wat speelt nog in het nadeel van Bariş Terkoğlu? Op zeker ogenblik drukte zijn eigen hoofdredacteur zijn ongenoegen uit over

een stuk dat hij over de mysterieuze organisatie 'Ergenekon' had gepubliceerd. Volgens de Turkse autoriteiten wil deze organisatie een militaire staatsgreep plegen in Turkije. “Wij hebben er al genoeg over bericht”, zei zijn hoofdredacteur Hüseyin Soner Yalçın toen. “Als jij als persorgaan van Ergenekon wilt worden beschouwd, mij goed, maar ik wil er niet mee worden geassocieerd.” Op 26 oktober 2009 was dat, tijdens een telefoongesprek dat door de politie bleek afgetapt. Voor de procureur ging het om een bewijs dat de website Odatv – waar Terkoğlu voor werkt – gelinkt is met de organisatie Ergenekon.

De AVBB organiseerde op 28 juni voor de Turkse ambassade in Brussel een protestmeeting tegen de aanhoudende detentie van de door haar 'geadopteerde' Turkse collega Bariş Terkoğlu. Op die dag verbleef Terkoğlu welgeteld 500 dagen in voorlopige hechtenis, zonder enig perspectief op een ernstige behandeling van zijn 'zaak'. De Turkse ambassadeur gaf niet thuis. Via de wel aanwezige ordediensten bezorgde de AVBB hem dan maar een brief met de vraag eindelijk werk te maken van ernstige persvrijheid in Turkije. (Foto Marc Simon)

Maar Bariş Terkoğlu veroorzaakte vooral ophef toen hij een foto publiceerde van een eettafel met daarop de politiemannen die het onderzoek hadden gevoerd, de procureur en de rechter die het proces tegen Ergenekon zou voorzitten. Herinner u de Belgische onderzoeksrechter Jean-Marc Connerotte, die het dossier-Dutroux werd ontnomen voor een bord spaghetti dat hij at in het gezelschap van procureur Jean-Michel Bourlet en ten bate van de slachtoffers van Marc Dutroux. Duizenden verontwaardigde Belgen zijn toen de straat op getrokken. In Turkije belandt de journalist die zoiets uitbrengt in de cel. “Was dat gezamenlijk etentje tegen de wet?”, vraagt Terkoğlu. “Indien ja, dan was het relevant het beeld te publiceren. En als het niet onwettelijk was, waarom zou de publicatie dan onwettig zijn?” “Ik ben intussen zestien maanden gedetineerd en er zijn mij nooit andere vragen gesteld dan de vijf waarop ik al moest antwoorden bij mijn eerste hoorzitting”, sluit Bariş Terkoğlu af. Geen enkel nieuw element werd tot dusver door de onderzoekers aangebracht. En toch blijft de journalist maar in de cel.

Donderdag 28 juni was zijn vijfhonderdste dag in gevangenis. Bariş Terkoğlu vraagt voor de zoveelste keer een “rechtvaardige behandeling”. Jammer genoeg is daar al lang geen sprake meer van in zijn geval.

TEKORT AAN PERSVRIJHEID IN TURKIJE IS OUD ZEER

Van echte persvrijheid is in Turkije al langer geen sprake. Op dit ogenblik zit een honderdtal journalisten in de gevangenis. Tegen een paar duizend zijn gerechtelijke vervolgingen aan de gang. Die zijn voor een goed deel gebaseerd op de strenge anti-terreurwetten in het land.

Reporters zonder Grenzen (www.rsfo.org) noemt de situatie van journalisten in Turkije enorm verslechterd de jongste jaren. Behalve de talloze willekeurige arrestaties, is er systematisch sprake van het aftappen van telefoons en andere schendingen van het journalistieke bronnengeheim. Tegenwoordig wordt ook de informatievrijheid op internet zwaar aan banden gelegd. Ook het Europese Hof voor de Mensenrechten veroordeelde Turkije reeds vele keren voor manifeste schendingen van de persvrijheid. Veel vervolgd journalisten werken voor Koerdische media. Anderen worden gevisieerd omdat ze deel zouden uitmaken van het zogenaamde Ergenekoncomplex, een geheim reactionair genootschap dat een coup tegen de regering-Erdogan zou voorbereiden. Nog een collega werd gearresteerd omdat hij het waagde eigen onderzoek te doen naar de moord op Hrant Dink, een bekende Armeens-Turkse journalist en uitgever. (PD)

Pleidooi voor een ecologische journalistiek

Jan-Pieter Everaerts

De media heten dan wel de 'vierde macht' te zijn, in de praktijk moeten journalisten toch vooral oog hebben voor het commerciële, soms ook het politieke belang van de media-eigenaar voor wie ze werken. Dat staat meer dan eens haaks op een ander belang dat ze ook moeten dienen: dat van planeet Aarde.

De mensheid is door haar almaar toenemende omvang en haar steeds krachtiger technologie het leven op aarde drastisch aan het veranderen. Journalisten zijn bij uitstek goed geplaatst om dat te beseffen én om burgers hierin inzicht te verschaffen. Maar de journalist die consequent volgens deze ecologische inzichten wil handelen, staat voor een bijzonder moeilijke opdracht. Hij moet dan namelijk ingaan tegen de kortetermijnbelangen van zijn eigen werkgever, zijn publiek en zichzelf.

Het komt er overigens niet enkel op aan de ecologische uitdagingen helder te schetsen. Tevens moet de ecologische journalist oplossingen aanreiken voor vaak hopeloos lijkende situaties. Dat is precies wat we met ons e-zine *De Groene Belg* proberen te doen. Naast het kritische en negatieve nieuws, trachten we ook hoopgevende alternatieven onder de aandacht te brengen. Zonder die uitwegen dreigt milieunieuws alleen maar het effect te hebben van een verlamme mokerslag. Niet dat er plaats is voor naïef idealisme. En ook partijgebonden militantisme kunnen we missen. Beter is dat de journalist zijn publiek aanzet tot creatief denken over bijvoorbeeld de klimaatcrisis. Het is nu eenmaal de bevolking zelf die oplossingen zal moeten ontwikkelen. Dat vereist bij elke journalist meteen een grote bereidheid tot discussiëren met zijn lezers, luisteraars of kijkers.

Jan-Pieter Everaert

Populaire pers

Ecologisch bewuste journalisten kunnen zich op diverse niveaus engageren. Zo biedt de populaire pers heel wat mogelijkheden. Zie bijvoorbeeld de *Planet Watch* van *Het Laatste Nieuws*. Of de bijdragen over milieu in weekendbijlagen en vrouwenbladen. Een breed publiek wordt ook bereikt wanneer de algemene nieuwsmedia berichten over acties van Greenpeace of het Wereldnatuurfonds. Het lot van pinguïns, orang-oetans of panda's kan een groot publiek gevoelig maken voor de milieuproblematiek.

Een tweede mogelijkheid is wat *Natuur.blad* van vzw Natuurpunt doet: mooi geïllustreerde en positief geformuleerde artikels maken die het belang van respect voor de natuur knap in de verf zetten. Gericht op een al iets actiever publiek zijn de publicaties van ecologische organisaties zoals de BBL, Greenpeace, het WWF, Wervel, VELT en Friends of Mother Earth. In dezelfde lijn ligt het kwartaaltijdschrift *Oikos* van de gelijknamige denktank van de partij Groen. Nog verder gaat het tweemaandelijks gedrukte tijdschrift *Imagine*, dat een doorgedreven ecologisch herdenken van de samenleving combineert met een sociale bekommernis. Dit tijdschrift is bovendien knap en eigentijds vormgegeven. Vergeten we tot slot ons eigen e-zine *De Groene Belg* van vzw Mediadoc niet. Dat streeft ernaar om bijna dagelijks het nieuws ecologisch te herijken.

leerde artikels maken die het belang van respect voor de natuur knap in de verf zetten. Gericht op een al iets actiever publiek zijn de publicaties van ecologische organisaties zoals de BBL, Greenpeace, het WWF, Wervel, VELT en Friends of Mother Earth. In dezelfde lijn ligt het kwartaaltijdschrift *Oikos* van de gelijknamige denktank van de partij Groen. Nog verder gaat het tweemaandelijks gedrukte tijdschrift *Imagine*, dat een doorgedreven ecologisch herdenken van de samenleving combineert met een sociale bekommernis. Dit tijdschrift is bovendien knap en eigentijds vormgegeven. Vergeten we tot slot ons eigen e-zine *De Groene Belg* van vzw Mediadoc niet. Dat streeft ernaar om bijna dagelijks het nieuws ecologisch te herijken.

Radicaal

De fatale impact van de nu zeven, straks tien miljard mensen op de natuur en de aarde moet drastisch verminderen. Dat leidt tot schijnbaar radicale pleidooien voor bevolkingsvermindering, consumptiebeperking en migratievermijding. Het punt is dat media en journalisten zulke standpunten maar kunnen ont-

wikkelen als ze aan geen enkele politieke partij of commercieel belang zijn gebonden. Het e-zine *De Groene Belg* bevindt zich in dat geval, nu het enkel door zijn lezers wordt gefinancierd.

Het ultieme ecologische medium beperkt zich niet tot wat 'de goegemeente' horen wil. Het brengt juist wat mensen moeten weten. Zonder daarbij alle schuld voor de problemen af te schuiven op 'het systeem'. De ecologische journalist durft erop wijzen dat én het systeem én de miljarden individuele mensen de planeet onleefbaar maken. *You are part of the problem or part of the solution*, zo drukt een Greenpeace-slogan dat uit. Gelukkig is diezelfde mens ook het meest creatieve wezen dat er bestaat. Dat opent dan weer de deur voor een positieve kijk.

www.degroenebelg.be
mediadoc.diva@skynet.be

Beslissing over de klacht van de heer Dirk Devisch tegen VTM

Met een brief van 3 december 2011 dient de heer Dirk Devisch klacht in tegen het VTM-nieuws en tegen hoofdredacteur Nicholas Lataire, adjunct-hoofdredacteur Bart Van Dooren, verslaggever Kenneth Dee en nieuwslezers Danny Verstraeten en Lynn Wesenbeek. Aanleiding is een reportage in het VTM-nieuws op 17 november 2011 over 'Ontslag door kritiek Facebook'. Nicholas Lataire, hoofdredacteur van het VTM-nieuws, heeft hierop geantwoord met een brief van 8 februari 2012. Klager repliceerde hierop met een brief op 17 februari 2012.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek is op 20 april 2012 bijeengekomen. Beide partijen hebben afgezien van een hoorzitting.

DE FEITEN

Op 17 november 2011 zendt het VTM-nieuws een reportage uit naar aanleiding van een vonnis van de arbeidsrechtbank van Leuven. Dat vonnis bevestigt het ontslag om dringende reden van klager. Klager is ontslagen omdat hij kritische opmerkingen over zijn werkgever op Facebook had geplaatst. In de reportage wordt klager met naam genoemd en wordt zijn publieke Facebook-pagina getoond. De foto die daarop stond wordt uitvergroot. Ook wordt een foto afkomstig van zijn profielpagina op LinkedIn getoond.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager voert aan dat zijn privacy is geschonden door zijn naam te vermelden en de foto's uitvergroot te tonen. Door het kenbaar maken van zijn identiteitsgegevens is het publiek/algemeen belang er niet beter op geworden, noch werd het publieke belang beschermd, terwijl zijn privébelangen wel degelijk werden geschonden. Het vrijgeven van zijn identiteit hypothekeert namelijk zijn kansen op de arbeidsmarkt. Hij had de verslaggever van VTM bovendien uitdrukkelijk gevraagd om zijn naam niet voluit te vermelden en zijn identiteit niet bekend te maken.

In zijn repliek stelt klager nog dat het feit dat hij zelf de procedure voor de rechtbank startte, geen reden is om zijn identiteit prijs te geven.

Klager betwist ook het maatschappelijk belang van het vonnis van de arbeidsrechtbank, omdat er nog hoger beroep mogelijk was. Bovendien is er eerder al een gelijkaardige gerechtelijke uitspraak geweest, waarin de rechtbank oordeelde dat een ontslag om dezelfde redenen onterecht was, waaraan VTM toen geen aandacht heeft besteed.

VTM stelt ten eerste dat de reportage een maatschappelijk relevant onderwerp aansneet. Dat wordt bevestigd door het feit dat het vonnis van de rechtbank ook in andere media aandacht kreeg. Reeds in het verleden werd door de rechtbank aanvaard dat negatieve uitlatingen aan het adres van de werkgever een ontslag om dringende redenen kunnen verantwoorden. Maar het was volgens VTM de eerste keer dat een rechtbank moest oordelen over een ontslag na uitlatingen op Facebook.

Dat de identiteit van klager werd vermeld, was volgens VTM om meerdere redenen verantwoord:

- De reportage had betrekking op een uitspraak van een rechtbank die publiekelijk werd voorgelezen. VTM kon dus berichten over deze uitspraak en de partijen die bij de procedure waren betrokken.
- Klager had de procedure zelf aangespannen.
- Vermits het ontslag te maken had met uitlatingen van klager op Facebook, was het verantwoord om de Facebook-pagina van klager te tonen.
- De foto's van klager die in de reportage werden getoond, waren afkomstig van de publiek toegankelijke profielpagina's van Facebook en LinkedIn van klager, en waren door klager zelf online gezet.
- Uit de uitspraak van de rechtbank volgt dat de publieke profielpagina van Facebook geen privé-karakter heeft en dat het aanwenden van gegevens die op die pagina staan, geen schending van de privacy met zich meebrengt.

BESLISSING

De Raad is van oordeel dat de reportage een maatschappelijk relevant onderwerp behandelde en dat VTM terecht aandacht besteedde aan het vonnis van de arbeidsrechtbank.

Dat de profielpagina op Facebook van klager getoond werd in de reportage, is verantwoord vermits de hele zaak ging over Facebook en over de gevaren van het plaatsen van berichten op sociale media zoals Facebook.

Daar staat tegenover dat de journalist, overeenkomstig artikel 23 van de Code, het privéleven van personen respecteert en niet verder aantast dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving. De uitvergroete beelden van klager, afkomstig van zijn profielpagina's op Facebook en LinkedIn, en de vermelding van zijn naam voegen niets toe aan de informatieve waarde van de reportage en konden vermeden worden zonder dat de reportage aan kwaliteit of relevantie zou inboeten. Bovendien had klager uitdrukkelijk aangedrongen op anonimiteit en had hij om die reden ook een reactie geweigerd, omdat de zaak nog in beroep moest worden behandeld en om zijn professionele toekomst niet in het gedrang te brengen.

Het feit dat klager zelf de procedure had aangespannen en dat het vonnis in publieke zitting werd voorgelezen, is geen reden om het privéleven niet langer te respecteren. Ook dan moet nog altijd een afweging gemaakt worden tussen het recht op informatie en het recht op privacy (zie: *Richtlijn bij artikel 23 van de Code over identificatie in een gerechtelijke context*).

De Raad is dan ook van oordeel dat er in dit concrete geval onvoldoende redenen waren om de klager, die geen publieke figuur is, te identificeren.

De klacht is gegrond.

Brussel, 10 mei 2012

Beslissing over de klacht van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) tegen *Metro*

Met een brief van 26 januari 2012 dient de heer Michel Pasteel, directeur van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM), een klacht in tegen *Metro*. Aanleiding is een foto met ondertekening op de voorpagina van *Metro* op 12 januari 2012. Arnaud Dujardin, hoofdredacteur van *Metro*, antwoordt hierop met een mail van 13 februari 2012. Klager reageert met een brief op 22 maart 2012. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek is op 26 april 2012 bijegekomen om het dossier te bespreken. Beide partijen hebben afgezien van een hoorzitting.

DE FEITEN

Op 12 januari 2012 publiceert *Metro* naar aanleiding van de opening van het Autosalon van Brussel op zijn voorpagina een foto waarop een aantal 'hostesses' te zien zijn. Het ondertekening luidt: *'Autosalon en pitspoezen, het blijft een onvermijdelijke combinatie. Zes dames zijn hun verleidelijke zelf terwijl ze een automerk aanprezen'*.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Volgens klager zijn het artikel en de foto in *Metro* seksistisch en heeft *Metro* een inbreuk gepleegd op artikel 27 van de Code. Door de foto in combinatie met het ondertekening creëert men een sfeer waarbij vrouwen tot object herleid worden, op hetzelfde niveau als de commerciële producten die worden weergegeven in het artikel. Dergelijke beeldvorming tast de waardigheid van de vrouw aan. Door het creëren van deze seksistische sfeer en door het weergeven van de vrouw als consumptieartikel en lustobject, daarenboven in een professioneel kader, worden niet alleen de vooroordelen ten aanzien van de vrouw als ongelijke, onvolwaardige collega en persoon versterkt, maar wordt ook aangezet, opgeroepen en opgedragen om haar zo te behandelen en te beschouwen.

In zijn antwoord zegt *Metro* dat het zich nooit heeft willen bezondigen aan genderdiscriminatie, onder welke vorm dan ook, noch stereotypen of clichés heeft willen gebruiken waarbij de vrouw in een bepaalde rol zou worden geduwd. Indien de gebruikte tekst en foto's de leden van het IGVM mogelijk hebben gechoqueerd, wil de redactie zich daarvoor excuseren.

Wat de fotokeuze betreft wijst *Metro* erop dat het gaat om een persfoto van Belga waarmee de feiten worden getoond

en de 'traditionele' sfeer van het autosalon wordt weergegeven, zonder enige discriminerende gedachte in het achterhoofd. Net als heel wat andere collega's denkt *Metro* dat het zijn taak is om de feiten te tonen, niet om ze te censureren. Het ondertekening beschrijft alleen wat er op de foto te zien is en kondigt het evenement aan. Het heeft bewust een licht ironische ondertoon om afstand te nemen van het gebeuren, net door te wijzen op deze al te eenvoudige associatie

women/automerken. Wat de term 'pitspoezen' betreft wijst *Metro* erop dat dit geen pejoratief woord is maar volgens Van Dale betekent: *'een mooie, jonge vrouw die zich in de buurt van de pits ophoudt en bij het wereldje van de autocoueurs behoort'*. De hostesses in kwestie waren ook gekleed als pitspoezen.

Tenslotte wijst *Metro* erop dat tal van andere kranten die verslag uitbrachten van de opening van het autosalon, gelijkaardige foto's hebben gepubliceerd.

BESLISSING

De Raad begrijpt dat het IGVM zich vanuit zijn opdracht stoort aan de stereotiepe en seksistische manier waarop vrouwen bij dit soort evenementen worden gebruikt om producten, in dit geval auto's, aan te prijzen.

Wat de grond van de zaak betreft, meent de Raad echter

dat het de opdracht is van de pers om feiten te tonen. *Metro* heeft alleen maar bericht over een fenomeen dat zich nu eenmaal elk jaar opnieuw afspeelt op evenementen zoals het autosalon. De media zijn niet verplicht om hierover te berichten, maar het is op zich geen beroepsethische fout als ze dat wél doen.

De Raad is verder van oordeel dat de manier waarop *Metro* hierover heeft bericht – met een persfoto en een kort feitelijk ondertekening, dat inderdaad op licht ironische wijze vragen stelt bij dit fenomeen – niet van die aard is dat dit de stereotypering of de seksistische beeldvorming versterkt of bijdraagt tot discriminatie op grond van geslacht. Ook het gebruik van de term 'pitspoezen' in deze context kan niet als een inbreuk op artikel 27 worden bestempeld.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond

Brussel, 10 mei 2012

(Foto Marc Gysens/PhotoNews)

VRT-hoofdredacteur Luc Rademakers: 'Een hoofdredacteur die populariteit nastreeft, moet maar zanger worden'

Monica Moritz

Ruim een half jaar nu zit Luc Rademakers (49), voormalig krantenman bij Concentra, op de stoel van algemeen hoofdredacteur van het VRT-nieuws. De immer jeugdig ogende doctor in de filosofie straalt sereniteit en terughoudendheid uit, maar eigenlijk, zegt hijzelf, kickt hij op onverwachte obstakels en complexe uitdagingen. Een verhelderend onderhoud met *the new man in charge* aan de Reyerslaan.

De Journalist: Waarom hebt u uitgerekend filosofie gestudeerd?

Luc Rademakers: "Ik wilde een algemene opleiding volgen die niet meteen in een bepaald beroep zou uitmonden. Het moest een opleiding zijn waar ik persoonlijk iets aan had, ook al zou het niet evident zijn om met zo'n diploma de arbeidsmarkt te betreden. Ik zou wel zien wat er later kwam."

En dan ook nog een doctoraatsproefschrift over vrije tijd?

"Dat heb ik geschreven toen ik al in de journalistiek zat. Ik was bang dat ik heel veel zou vergeten van wat ik had gestudeerd. Zeven jaar lang heb ik dus 's nachts aan dat proefschrift gewerkt. Het was een hobby, zonder praktisch doel. Ik wilde mezelf verplichten te blijven nadenken over maatschappelijke onderwerpen. Iedereen heeft recht op zijn gekke hobby's, hè? De conclusie van mijn onderzoek was dat vrije tijd eigenlijk niet bestaat. Vrijheid moet je proberen te vinden in een constante in je leven, maar zeker niet in je vrije tijd. Die is zelfs meer geregeld dan je werk, want ook vakantie is voorgeprogrammeerd en onderworpen aan het economische bestel."

Met welke filosofische strekking voelt u zich het meest verwant?

"Met de *presocraten*. Dat is een redelijk eenvoudige filosofie die de dingen tot hun essentie herleidt. Water, vuur, lucht en aarde: rond die aardse oerprincipes draait het toch allemaal. Laat je dus niet afleiden door bijkomstigheden, begrijp de kwintessens van de problemen waarmee je wordt geconfronteerd. Knoei met andere woorden niet te veel in de marge (*lacht*). Daarom probeer ik ook zo objectief en zo neutraal mogelijk te blijven op het werk. Dat vinden sommige mensen lastig, omdat ze zo geen greep op me krijgen. Maar ik ben altijd onafhankelijk en onpartijdig geweest, waar ik ook gezeten heb. Alleen drukken mensen die je niet leuk vinden, toch graag een stempel op je. Meestal is het dan nog de verkeerde."

Hoe bent u van de filosofie in de journalistiek verzeild geraakt?

"Achteraf bekeken is dat een redelijk evidente stap. In de filosofie gaat het erom dat je probeert de wereld en de mensen zo goed mogelijk te begrijpen. Dat is lastig en je slaagt er nooit helemaal in, maar je doet wel heel erg je best. Journalistiek zit eigenlijk net zo in elkaar. En vandaag probeer ik als hoofdredacteur en manager om journalisten zo goed mogelijk te begrijpen. Vanuit dat empathisch standpunt tracht ik hen te helpen in hun werk, dat ingewikkeld is en onderschat wordt."

Die empathie haalt u ook uit uw eigen ervaringen als verslaggever?

"Zeker. Eerst was ik 'medewerker hedendaagse kunst' en bezocht ik tentoonstellingen in heel Europa. Kunstcritiek is vandaag helaas uit alle kranten verdwenen. Ik werkte in die tijd ook voor Nederlandse kunstbladen. Toen was Nederland het Walhalla van de journalistiek, dus als je in de journalistiek terecht kwam, dan maar liefst in Nederland. Maar op zeker moment werd het financieel weer voordeliger om in Vlaanderen te werken (*grijnst*), en toen ben ik hier beginnen freelancen. Later heb ik een tijd de nationale en de Waalse politiek gevolgd, en daarna maakte ik maatschappelijke reisreportages in heel Europa. Dat soort internationale verslaggeving maakte toen nog deel uit van het DNA van het medium waarvoor je werkte. Dat is nu allemaal enorm veranderd."

Nu staat het leven rond de Vlaamse kerktoren centraal...

"Ja, zij het dat het zo nogal negatief klinkt. Plaatselijke berichtgeving ontstaat vanuit een individuele beleving van de actualiteit. De media staan vandaag veel dichter bij de burger en vooral de commerciële media moeten zich vandaag onderscheiden met hun lokaal nieuws. Dat is voor hen hun *unique selling proposition*, hun *core business*. Waarmee ik niet wil zeggen dat je geen aandacht moet wijden aan het buitenland. De VRT biedt vrij veel buitenlands nieuws aan, ook al is dat verhoudingsgewijs natuurlijk minder dan Vlaamse actualiteit. Anderzijds moeten we wel dieper ingaan op onze regionale politiek of economie, want die zijn toch veel complexer dan een

aantal jaar geleden. En dat behoorlijk uitleggen kost ook veel tijd en moeite. Maar goed, er zal altijd meer actualiteit zijn dan je nieuws kunt geven, ook al is ons *Journal van 7 uur* dan nog vrij lang."

Vandaag schakelt men almaar vaker burgerjournalisten in, zelf stond u aan de wieg van het crowdsourcing bij *Het Belang van Limburg*.

"Daarmee doet u me te veel eer (*lacht hartelijk*). Wat *Het Belang van Limburg* doet, is de hyperlokale journalistiek aanmoedigen, door burgers in de lokale weekendedities van de krant te laten schrijven. Ongeveer zeventuizend mensen posten zo gratis online berichten, waarvan dan een selectie wordt gepubliceerd. Het gaat om zeer lokale informatie waar journalisten vaak niet mee bezig zijn. Echte lokale journalistiek is voor geen enkel mediabedrijf nog betaalbaar. Maar ze is wel absoluut noodzakelijk om te kunnen overleven. Een krant als *Het Belang* heeft die kleine adertjes in zijn regio nodig. Als je die niet goed soigneert, loopt het slecht af. En daar hebben

Luc Rademakers: 'Je moet altijd zorgen dat je 's ochtends voldoende ongelukkig en ontevreden opstaat om 's avonds gelukkiger te gaan slapen.' (Foto Monica Moritz)

we dus dit businessmodel voor bedacht. *Crowdsourcing* is trouwens verrijkend voor de klassieke redactie en versterkend voor het merk.”

Bent u dan van plan om dat ook op de VRT nieuwsredactie in te voeren?

“Ook hier speelt de connectie met de Vlaming een belangrijke rol. En ja, ook hier willen we dus een grotere interactiviteit realiseren. Maar bij ons wordt de berichtgeving veel meer gescreend en gedubbelcheckt. We moeten een betrouwbare distributeur van informatie blijven en met dergelijke bronnen moet je heel goed oppassen. Vandaag is elke burger met een smartphone een registrator en verspreider van informatie. Dat heeft de journalistiek de concurrentieslag op het vlak van aanwezigheid en snelheid doen verliezen. Het gevolg is dat de journalistiek nu meerwaarde moet halen uit de kwaliteit van haar bronnencontrole en haar professionele knowhow.”

U bent ook degene die de Belgische gratis krant *Metro* heeft gelanceerd.

“Toch één ervan (*glimlacht*). Eind jaren '90 kwam er een internationale vloedgolf op gang van gratis media en ik wilde die vernieuwing niet missen. Er was aanvankelijk veel scepticisme en het heeft toch enkele jaren geduurd voor we voet aan de grond kregen. *Metro* wordt gefinancierd door reclame, en de advertentiemarkt reageert altijd veel trager dan de consumentenmarkt. Nu, online adverteren is nog een stuk moeilijker. In de ogen van de adverteerder is informatie online minder waard dan op papier, en dus betaalt hij daar veel minder voor.”

Wat niet belet dat straks de papieren krant helemaal verdwijnt...

“Euh, de papieren krant zal nooit verdwijnen, nee. (*fijntjes*) Ik zag de val opengaan.”

Hoe definieert u de missie van het VRT-nieuws vandaag?

“*Connecteren*, en relevant zijn voor iedereen die in Vlaanderen woont of wat met Vlaanderen heeft. De VRT is een openbare omroep waar alle opinies en alle ideologieën op een gelijkmatige manier aan bod moeten komen. We volgen ook op of een journalist zo correct en objectief mogelijk verslag uitbrengt, zijn bronnen controleert en meer dan één klok laat luiden. En het zijn vooral de kijker, de luisteraar en de lezer zelf die dat in de gaten houden natuurlijk.”

Wat vindt u van de kritiek op de vele, soms onbenullige, stand-ups in het *Journal*?

“Het *Journal* is net als een gerecht gebaseerd op een recept. Het is niet correct elk ingrediënt van een lekker gerecht apart te beoordelen. Als het gerecht er goed uitziet en wordt gesmaakt, dan is het oké. Er wordt nu ook anders gekookt dan tien jaar geleden. En in de toekomst zullen we nog anders koken. Het voornaamste blijft dat het gerecht wordt gesmaakt en dus zijn doel bereikt. Voor het nieuws geldt dat net zo: de kijkers krijgen wat te zien en steken daar ook wat van op zonder dat ze in een bepaalde denkrichting worden *gepusht*. Ze mogen vooral niet het gevoel krijgen dat ze hun tijd zitten te verliezen.”

Wat is volgens u dan het ideale recept voor het *Journal*?

“De geheimen van onze interne keuken gaan we niet verklappen, dat doet Coca Cola ook niet met zijn recept. Maar het belangrijkste zijn uiteindelijk de keuzes die je niet maakt, dat is cruciaal voor je formule.”

Aan welke criteria moeten afgestudeerde journalisten vandaag voldoen?

“Dat is glad ijs. Al te veel jongeren denken dat ze met een journalistenopleiding aan de slag zullen kunnen, terwijl een diploma nooit een garantie is. Journalistiek is vooral passie, inzet en levenslang studeren. Nu zijn er enkele opleidingen waar studenten de trucjes van het vak leren, en die mensen maken met hun instrumentele vaardigheden aanvankelijk indruk op de werkvloer. Toch vallen ze na twee of drie jaar vaak door de mand. Hier leggen we de lat wel hoger. Op de VRT-nieuwsdienst heb je echt een diploma van een zeker niveau nodig omdat we op zoek zijn naar mensen met kennis en een *fond*, naar specialisten met talentkennis, niet zozeer naar mensen met een journalistenopleiding.”

Is het moeilijk om geschikte kandidaten te vinden?

“Ik krijg de laatste jaren almaar meer sollicitanten over de vloer die beginnen met zelf enkele voorwaarden te stellen. Zo van *woensdag ben ik graag vroeger thuis voor de kinderen of donderdag heb ik tennis*. Of ze willen na een half jaar graag vier vijfde werken en dan krijgen ze er meteen ook graag een auto bij. Daarna pas gaat het over wat het werk inhoudt en of ze zelf wel genoeg zijn voor de job. Maar op dit moment is er minder talent dan dat er jobs zijn. Er is een schrijnend gebrek aan talent en passie, en vooral aan de combinatie daarvan. Tegenwoordig is de werkgever dus de sollicitant. Echt getalenteerde werkzoekenden maken zelf wel uit of een werkgever interessant genoeg is voor hen.”

Hoe selecteert u kandidaten?

“Bij mij gaat het om *kwaliteit-slash-fond*. Of: persoonlijkheid, passie en perspectief. Dat perspectief slaat op de bereidheid om zich te blijven ontwikkelen en om zich in te graven in onderwerpen. Journalistiek is een harde, moeilijke stiel. Harder dan ooit zelfs. Een journalistenopleiding is meegenomen maar voor mij niet relevanter dan een ander surplus op een cv. Een echte plus is voor mij dat ze wat van de wereld hebben gezien en ze eerder voor de moeilijke dan de makkelijke weg kiezen. Je bent tenslotte op zoek naar persoonlijkheden met een groot aanpassingsvermogen.”

U staat te boek als ‘de sfinx’, de chef die graag een zekere afstand bewaart.

“Ik denk dat je heel veel empathie kunt laten blijken door afstand te houden. Een hoofdredacteur die populariteit nastreeft, moet maar Vlaamse zanger worden. Ik probeer me heel erg in te leven in de mensen met wie ik werk. Dat geeft me ook de mogelijkheid om daarna heel duidelijk, heel correct en soms ook heel hard te zijn als het moet. Zo rechtlijnig heb ik ook dat boek *De keizer van Oostende* geëvalueerd, daar blijf ik bij. Het is ook een kwestie van management: met al die bijdragen van individuele journalisten moet je uiteindelijk een product uitzenden dat het imago en de identiteit van het VRT-nieuws uitstraalt.”

Wat vindt u tot nu toe het leukste aan uw nieuwe opdracht?

“Je bent bij manier van spreken constant aan het *wildwater-raften*. Achter elke rotsblok in de stroming kan plots weer een nieuwe rots opduiken. Het stopt nooit, en dat is fantastisch. Alle dingen die ik doe, doe ik graag. Of ik doe ze niet. Maar ze moeten moeilijk zijn en mij verrassen. Als het water rustig wordt, dan doe ik niet meer mee. Kijk, je moet altijd zorgen dat je 's ochtends voldoende ongelukkig en ontevreden opstaat om 's avonds gelukkiger te gaan slapen. Die gretigheid om dingen te verbeteren, dat is de goede attitude.”

Smartphones met supergroot scherm

Was het een aantal jaar geleden nog hip om een zo klein mogelijke gsm te hebben, dan is de slinger nu totaal de andere richting uitgeslagen. De topmodellen van HTC en Samsung hebben reuzengrote schermen van respectievelijk 4,7 en 4,8 inch. Dit lijkt misschien té groot, maar voor een smartphone blijkt dat in de praktijk best wel handig.

Toegegeven, beide toestellen vallen vrij groot uit in een broek- of hemdzak. Maar dit kleine nadeel weegt niet op tegen de voordelen van zo'n groot scherm. Voor het lezen van e-mails of teksten, het bezoeken van websites of het bekijken van beelden, zijn de schermen van de **HTC OneX** en de **Samsung Galaxy SIII** echt subliem. Ook wie productief wil zijn, doet met deze toestellen zijn voordeel.

Het virtuele toetsenbord is een stuk groter dan bij kleinere smartphones, zodat berichten of korte tekstjes intikken vrij comfortabel verloopt.

De twee telefoons hebben als besturingssysteem Android 4.0 en voor het overige ook ongeveer dezelfde specificaties. De jongste Android is echt volwassen als besturingssysteem, en

op de toestellen staan meer dan genoeg toepassingen voor de meest voorkomende taken.

Het punt waarop de **One X** zich zeker positief tegenover de concurrentie onderscheidt, is de camera. Beide toestellen hebben een 8 megapixel camera, maar de kwaliteit is bij de One X merklijk beter. Bovendien zitten er hier standaard een aantal effecten bij die je toelaten echt schitterende foto's te maken.

Een belangrijk pluspunt voor de **Galaxy SIII** is dan weer dat hij verkrijgbaar is met een intern geheugen van 16, 32 of 64 gigabyte, én dat dit geheugen uit te breiden is met een kaartje. Bij de One X moet je het zien te doen met de ingebouwde 32 gigabyte.

Helaas kom je voor beide toestellen bij een vrij intensief gebruik slechts een werkdag toe met de batterij. Conclusie: beide toestellen zijn eigenlijk sterk aan elkaar gewaagd. De betere camera van de One X is voor bepaalde journalisten zeker een belangrijk voordeel.

www.htc.be en
www.samsung.be

Eerste ultrabook bij Toshiba

De **Portégé Z830** is de eerste notebook van Toshiba in het ultrabook segment zoals Intel dat gedefinieerd heeft. Met een gewicht van zo'n 1120 gram en een maximale dikte van 15,9 mm is de Z830 enorm draagbaar voor een toestel met een 13,3 inch scherm. Hoewel het een pluimgewicht is, heeft Toshiba wel erg zijn best gedaan om het toestel niet te fragiel te maken: het chassis kan tegen een stootje, en je mag er in principe zelfs vocht over morsen. De Z830 is geen snelheidsmonster, maar kantoortaken kan hij moeiteloos aan. Dankzij een zogenaamde Solid State geheugenschijf start het toestel alvast bliksemsnel op.

Iets minder positief zijn we over het toetsenbord, waarvan de knoppen heel glad zijn en wat veel uitsteken, zodat het typen niet zo vlot

gaat. Met volgens tests een gemiddelde van 5 uur, valt de batterijwerking dan weer wel redelijk goed mee.

Met een aanbevolen prijs van 999 euro is dit geen goedkoop toestel. Maar als je vooral een licht en compact toestel wilt met een vrij groot scherm, dan is dit een heel interessante keuze.

www.toshiba.be

Logitech maakt iPad ook geschikt voor productief werk

Al vrij kort na de lancering van de iPad werd duidelijk dat het virtuele toetsenbord niet echt geschikt is om langere teksten te schrijven. Tal van fabrikanten hebben externe toetsenborden op de markt gebracht, maar de meeste daarvan zijn toch niet echt praktisch in gebruik. Logitech heeft twee toetsenbordjes uit die wél echt handig zijn.

Het eerste is de **Ultrathin Keyboard cover**. Zoals de naam al doet vermoeden, doet dit toetsenbord tegelijk ook dienst als harde hoes voor de iPad 2 en 3. Met een scharnier kan je hem aan de magnetische zijkant van de iPad bevestigen. Om het toetsenbord te kunnen gebruiken, moet je het losmaken van de scharnier en recht zetten in een gleuf net boven de toetsen. De verbinding met de iPad wordt via Bluetooth gelegd.

Hoewel het toetsenbordje uiteraard niet breder is dan de iPad, valt het nog vrij goed mee om er teksten op te tikken. Een nadeel van dit product is dat de bevestiging van het toetsenbord alleen via magnetisme verloopt, zodat de iPad er toch vrij makkelijk van loskomt. Ook in de rechtopstaande stand is het geheel niet enorm stevig, zodat het vooral in stabiele omstandigheden echt betrouwbaar is.

Een stuk betrouwbaarder is de **Solar Keyboard Folio** van Logitech. Dit is een volledige hoes, die ook de achterkant van de iPad beschermt. Deze hoes heeft een ingebouwd toetsenbord. Je kan de iPad in twee standen zetten. In de meest rechte stand kan je het hele toetsenbord gebruiken. Dit blijft even smal als de iPad, maar tikt vrij comfortabel. De meer schuine stand is voor het consumeren van inhoud: je kan dan alleen de onderste toetsen gebruiken om bijvoorbeeld het volume aan te passen.

Handig aan dit toetsenbord is dat het zich automatisch aan de iPad koppelt als je het in een van de twee standen zet, en dat het de iPad in- of uitschakelt als je de hoes opent of sluit. Dankzij twee zonnecellen op de onderkant van de hoes hoeft je het toetsenbord niet op te laden. Het Solar Keyboard is misschien wat slap om bijvoorbeeld op je schoot te gebruiken, en maakt het geheel wel een pak minder licht en draagbaar. Maar als je de iPad ook voor het schrijven van teksten wilt gebruiken, is dit wellicht de beste oplossing met een toetsenbord in een hoes.

www.logitech.be

Ria Goris & Guy Delforge Journalistiek. Inleiding tot het vak LannooCampus

Voor dit basisboek over journalistiek putten de twee auteurs uit hun eigen praktijkervaring en hadden ze gesprekken met tientallen collega's. Tevens verwerkten ze een berg lectuur en toetsten ze de inhoud af bij lectoren van de diverse opleidingen journalistiek. Het resultaat is een handboek waarvan behalve studenten ook actieve journalisten nog kunnen leren.

Eerst wordt de maatschappelijke context geschetst waarin Vlaamse journalisten werken. Vervolgens wordt ingegaan op de vaardigheden en attitudes die cruciaal zijn voor een goede journalist. De werkomstandigheden komen aan bod, net zoals het nieuwsproces en de criteria die daarbij gelden. Volgen nog hoofdstukken over de verschillende journalistieke genres, de werkwijze van journalisten en de journalistieke deontologie.

Na elk hoofdstuk volgt een interview met een journalist. Het boek is ook verder doorspekt met citaten en getuigenissen. VVJ-voorzitter Marc Van de Looverbosch tekende voor het voorwoord. **(PD)**

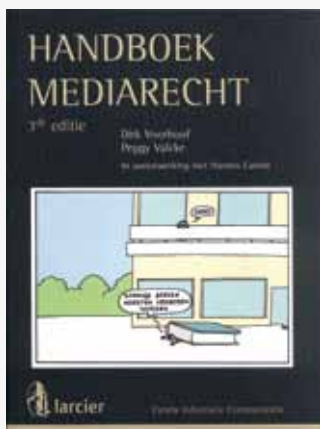

Jaap van Ginneken Het enthousiasmevirus. Hoe gevoelens zich explosief verspreiden nu iedereen online is Business Contact

De ondertitel van dit boek laat het anders vermoeden, maar in dit boek wordt maar kort ingegaan op het effect van het internet op het verspreiden van meningen en gevoelens. Veeleer is het een algemeen overzicht van onderzoeken uit de voorbije vijftig jaar over hoe stemmingen zich bliksemsnel onder mensen kunnen verspreiden. Onze intrinsieke behoefte om tot een groep te kunnen behoren, speelt daarbij een grote rol.

Van Ginnekens vertrekpunt zijn relaties tussen enkelingen. Elk volgend hoofdstuk behandelt processen die zich afspelen binnen steeds grotere groepen. De auteur beschrijft wetenschappelijke experimenten en haalt tevens concrete recente gebeurtenissen aan, zoals de (angst voor de) varkensgriep in 2009 en het begin van de Jasmijnrevolutie. Het thema spreekt in elk geval aan in deze tijden van onvermijdelijke verbondenheid met de rest van de wereld, maar baanbrekende nieuwe inzichten levert dit boek toch niet op. **(MSL)**

Dirk Voorhoof & Peggy Valcke Handboek Mediarecht Larcier

Dit is de intussen al derde editie van het *Handboek Mediarecht* dat de Gentse hoogleraar en mediajurist Dirk Voorhoof in 2003 uitbracht. Het gaat om een quasi onmisbaar overzicht van alle juridische reglementering met betrekking tot communicatie, media en journalistiek. In vergelijking met de vorige editie van 2009 moesten diverse hoofdstukken worden bijgewerkt.

Bijzonder relevant voor journalisten blijven de hoofdstukken waarin de vrijheid van expressie en informatie wordt

behandeld vanuit het perspectief van hun beroepsaansprakelijkheid. Met name het luik over de burgerrechtelijke aansprakelijkheid geeft goed aan waar rechtbanken tegenwoordig grenzen bepalen voor de vrijheid van de journalist. Het *Handboek Mediarecht* gaat overigens ook uitgebreid in op de journalistieke deontologie, zoals die sinds tien jaar door de Raad voor de Journalistiek wordt ingevuld. **(PD)**

Gie van den Berghe Kijken zonder zien. Omgaan met historische foto's Pelckmans

Een foto kan niet liegen, denken we vaak. We zien immers met eigen ogen wat zich ergens heeft afgespeeld. En toch kan een beeld heel misleidend zijn. En dan hebben we het niet eens over getrukeerde foto's. Al dan niet bewust – en soms zelfs met de beste bedoelingen – wordt een foto al eens onvolledig weergegeven of met een foute datering of context erbij.

Gie van den Berghe, historicus en ethicus, bespreekt in dit boek een aantal beroemde foto's. Bij elk beeld vertelt hij over de ontstaansgeschiedenis ervan, over de betrokken mensen en over hoe het beeld achteraf werd gebruikt en vaak ook misbruikt. Van den Berghe focust daarbij op de motieven van de maker, maar ook die van de gebruiker en de bekijker van de foto. Het thema beeldmanipulatie is van alle tijden, maar de auteur kiest toch hoofdzakelijk voor foto's die met de Tweede Wereldoorlog te maken hebben. Het levert een interessante studie op, die ons leert meer oog te hebben voor wat een foto ons kan vertellen. **(MSL)**

Karen Donders en Hilde Van den Bulck (red.) De VRT in de 21ste eeuw. Overbodige luxe of maatschappelijke meerwaarde? UPA

Eind vorig jaar sloot de Vlaamse Regering een nieuwe vijfjaarlijkse beheersovereenkomst af met de VRT. Daarin wordt vastgelegd hoeveel geld de openbare omroep van de regering krijgt en welke principes hij in ruil daarvoor de komende vijf jaar moet hanteren. De taak en middelen van de VRT maken het voorwerp uit van vaak heftige debatten. Zeker in de aanloop naar een nieuwe beheersovereenkomst zijn veel ogen op de zender gericht. Om iedereen de kans te geven zijn of haar zegje te doen, organiseerden diverse wetenschappelijke instellingen enquêtes, en dit bij de Vlaamse bevolking in het algemeen, de private omroepen, de culturele sector en het middenveld. Dit boek bevat een handig overzicht van alle onderzoeksresultaten, met een commentaar erbij. De beheersovereenkomst zelf is achteraan bijgevoegd. **(MSL)**

R-S In deze maandelijkse rubriek duikt Manu Adriaens in de geschiedenis van de Vlaamse journalistiek. Letter na letter ontdoet hij memorabilia uit het rijkgevulde media-archief van het stof: opmerkelijke uitspraken van perslui uit de afgelopen decennia, miniverhaaltjes die minstens een glimlach opwekken, wijsheden van oude ratten voor beginners in het vak. Een abecedarium voorbij de waan van de dag.

Radiotoestel

Op 4 juni was het precies twee jaar geleden dat Jan Wauters, de voormalige hoofdredacteur Sport van de VRT-radio, stierf. In zijn boek *Van Davidoff tot Van Basten* doceerde hij in 1995 hoe zacht hij zelf altijd met 'die kwetsbare, kristallen klank' uit een radiotoestel omging: "Nooit zal ik midden in een zin de radio uitzetten. Dat doet pijn, zo'n klank fnuiken, de keel dichtknijpen. Koud de knop indrukken, en die stem breken, afbreken. Ik hoor het wel eens, als huisgenoten het doen. Het is onbarmhartig, daar stikt iemand in zijn stem. Vrijwillig gewurgd. Wacht toch even, tot die zin valt, en het laatste woord gezegd is. Neem dan afscheid in stilte, op het juiste moment. De kunst is: net na een klare medeklinker."

Ramp

Oranje elftal EK 2012 (foto Robin Utrecht/AFP/Belga)

Het Nederlandse nationale voetbalelftal werd tijdens het jongste EK roemloos uitgeschakeld na drie nederlagen op rij. Een ramp? Ach, laat Oranje zich gewoon even optrekken aan een wijsheid van onze *grand old*

Rik De Saedeleer: "In het voetbal bestaan er geen rampen, wel drama's."

Rampzalig

De voormalige VRT-journalist Geert Van Istendael, die op een gegeven ogenblik koos voor een voltijds bestaan als schrijver: "Vlaanderen heeft in zijn geschiedenis drie rampzalige jaartallen gekend. Eén: 1585, de val van Antwerpen. Twee: 1830, de stichting van België. En drie: 1989: de oprichting van VTM."

Realiteit

Guy Mortier is in 2003 aan zijn laatste weken als *Humo*-hoofdredacteur bezig, in afwachting dat hij de komende jaren de titel 'creatief directeur' zal dragen. In *De Morgen* laat hij zijn licht schijnen over hoe ingewikkeld de biotoop van een redactie in de praktijk is: "In het beste geval zouden we allemaal vrienden moeten zijn, hoewel ik niet het type ben om dat te organiseren of te onderhouden. Niet dat ik in mezelf een *loner* zie, maar ik werk veel in mijn hoofd. Ik kan goed alleen zijn. Uit de oude dagen herinner ik me een moment dat Herman De Coninck zei: 'We moeten geen vrienden zijn. Als we als goede collega's werken, is het al mooi.' Dat is de realiteit van een redactie. De ene is vermoeid en maakt ruzie, een ander hoort de lokroep van elders, en zo gaat dat op en af. En ik ben zeker niet de man die dan barbecues organiseert om de troepen te entertainen. *Horresco!*"

Recensie (1)

Als auteur het werk van een collega in de krant bespreken, het was iets waar je Hugo Claus nooit op zou betrappen. In 1979 legde hij uit waarom: "Alle schrijvers zijn goed, onvoorwaardelijk. Daarom heb ik nooit recensies geschreven. Niet alleen omdat ik te mild van aard ben en te lui en te onhelder van geest, maar ook omdat ik een grenzeloos respect koester voor

elke rampzalige die, om welke ordinaire motieven ook, nachtenlang zit te krassen om een schrift vol te krijgen terwijl zijn gezin verkommert en terwijl er zoveel gezelligers te verrichten valt op de hippodroom, in de bedstee of in de kroeg."

Recensie (2)

Fotograaf Stephan Vanfleteren, in 2005 geïnterviewd door Marijke Libert van *De Morgen*: "Ik blijf graag in de luwte werken, daar ben ik ongehinderd en vrij. Ik kan overal naartoe, niemand kent me. Laatst stapte ik in de Antwerpse haven een café binnen. Aan de toeg riep een arbeider die mijn toestel opmerkte: 'Ha, de pers is daar!' Na een half uur praten met hem vroeg hij of ik Stephan Vanfleteren kende. Ik zei dat ik dat was. Ineens begon hij foto's te beschrijven die ik ooit gemaakt had en diepte hij uit zijn portefeuille mijn adres op. Hij had me willen schrijven, maar durfde het niet. Ik moet zeggen: dat heeft me meer geraakt dan welke recensie ook. Dat die gast mijn werk apprecieerde."

Stephan Vanfleteren (foto Luc Claessen/Belga)

Rechts

Gentenaar Michel Casteels, 'schelmenjournalist' met een kleurrijk verleden in dienst van onder meer *Het Laatste Nieuws*, doet bij zijn pensionering in 1982 een merkwaardige vaststelling: "Ik rookte niet en ik dronk geen pint, tot ik in de stiel kwam. En nu ben ik een van de stevigste drinkers: op mijn 65ste kan ik ze nog allemaal tegen de grond halen. Als ik te veel gedronken heb, hoor ik rechts soms niet. Het is komiek voor iemand die links denkt: al mijn kwalen zijn rechts."

Rechtvaardig

Misschien wel de mooiste inside joke in de geschiedenis van *TerZake*. In 2002 besteedde het duidingsmagazine aandacht aan de zoektocht naar het verdwenen paneel *De rechtvaardige rechters*, geschilderd door de broers Van Eyck. Toen Frieda Van Wijck het programma afkondigde, was in de achtergrond nog net te zien hoe iemand wegsloopt met een schilderij onder zijn arm.

Redder

Hoe is de Nederlander Jan Mulder lang geleden begonnen als columnist bij *Humo*? Mulder verklapte het ooit zelf: "Ik ben begonnen omdat Guy Mortier me dat vroeg. Guy Mortier is een monument. Guy Mortier is België, eigenlijk: als het land uit elkaar valt, klampen we ons vast aan Guy."

Reglement

In 1989 mocht Mark Uytterhoeven als sportjournalist van de openbare omroep voor het eerst verslag doen van de Ronde van Frankrijk. Hij reisde naar de startplaats af in het gezelschap van zijn ervaren collega Mark Vanlombeek en de al even geroutineerde chauffeur André Meganck. Beiden brachten hem op de hoogte van hun interne reglement, dat slechts uit twee artikelen bestond. Artikel 1: "De nieuwkomer in de Tour betaalt een fles champagne." Artikel 2: "Wie tijdens de Tour

van bil durft te gaan, betaalt per keer ook een fles champagne." Uytterhoeven, achteraf terugblikkend op die drie weken: "Behalve die ene fles die ik als *bleuke* heb aangeboden, heb ik helaas nooit meer champagne op tafel weten komen."

Rekenen

Frieda Van Wijck
(foto: Henwig Vergult/Belgo)

Frieda Van Wijck studeerde pers- en communicatiewetenschappen. Daarna solliciteerde ze voor een job bij diverse kranten. Uiteindelijk kon ze aan de slag bij *Het Laatste Nieuws*. Hoe ging het examen bij dat dagblad in zijn werk? Ze vertelde het in 1997 in *Humo*: "Eerst moesten we een opstel schrijven, en daarna onder het toezicht oog van de hoofdredacteur een optel- en aftreksom maken."

Reputatie

Journalist Jan Van Rompaey haalt in zijn boek *De koningin was in twee stukken* herinneringen op aan Fons Robberechts, als cameraman een van de pioniers van de Vlaamse televisie. Van Rompaey: "Hij genoot de reputatie dat hij tijdens het filmen van een interview zijn camera liet draaien en intussen alvast de rest van zijn materiaal weer begon in te pakken. (...) Hij kende iedereen, en iedereen kende hem. In de Wetstraat was hij een vertrouwde verschijning: jongere politici had hij weten debuten en de meeste ministers sprak hij met de voornaam aan. Hij koesterde nogal conservatieve denkbeelden, dat stak hij niet onder stoelen of banken. Toen zijn zonen mee in het vak traden als assistent-geluidsman, bleven ze evengoed onderworpen aan het vaderlijke gezag. De uitbranders waren talrijk en ik heb één van hen eens op de Brusselse Grote Markt een oorveeg zien krijgen. Robberechts was ook dat een journalist een keurig pak en een das hoorde te dragen, zeker als hij het vliegtuig nam. Toen de firma Locaflash hem een nieuwe lichtman stuurde met lange haren, een slordige jeans en gymschoenen, liet Fons hem terugkeren met de woorden: 'Zeg aan uw baas dat ik alleen assistenten wil die zich *gewassen* hebben.'"

Reservaat

Johan Anthierens, in 1961 net begonnen aan zijn journalistieke odyssee die hem bij de meest diverse bladen zal brengen, doet een voorspelling in het magazine *De Post*: "De Vlamingen - vroeger schilders, landbouwers, wevers en beenhouwers - leven nu in hoofdzaak van de televisie. Met een minimum aan mensen vullen de Vlamingen een maximum aan zendingen. Er zijn dan ook maar weinig families meer in dit mooie land waarvan geen vader, moe, broer of zus op het scherm is gekomen. Over twee jaar zullen die zeldzame gezinnen in een park worden verzameld en zal de Vlaamse televisie er een uitzending aan wijden."

Restaurant

Pol Van den Driessche is in 2005 nog 'politiek hoofdredacteur' bij VTM als *Knack* hem uitgebreid interviewt. Dat hij veelvuldig lekker gaat eten met politici, heeft hem nooit belet om objectief en kritisch tegenover ze te blijven, benadrukt hij. Van den Driessche: "Twee jaar geleden vroeg Johan Vande Lanotte me of ik mee ging eten in de Homard Rouge, een van de betere kreeftenrestaurants van Gent. Twee dagen later zou de begroting bekendgemaakt worden en daar moesten we eens over praten. Vande Lanotte nam als voorgerecht én als hoofdgerecht kreeft. Wat ik wel wat vreemd vond, maar *soit...* het werd een heel gezellige avond. Vol wijn en geroddel over iedereen in de partij. Twee dagen later wordt de begroting bekend. Daar stond plots het Belgacom-pensioenfonds in, iets waarover hij me

niets gezegd had. In het nieuws noemde ik dat 'een truc van de foor'. Hij belde me kwaad op: 'Maar *allez* Pol, ik heb je dat allemaal toch uitgelegd. We verstaan elkaar toch?' Ik heb hem toen gezegd: 'Johan, het is niet omdat je twee halve kreeften in mijn buik geduwd hebt, dat ik dat Belgacom-pensioenfonds ga goedpraten.' Weet u, ik ga vooral eten met politici vanuit een linkse gedachte: telkens wanneer ik met een rijkard eet, groeit mijn sobere erfenis voor mijn schamele nageslacht. Ik pas het gratis-verhaal over de herverdeling van de rijkdom op mijn eigen manier toe." (*lacht*)

Röntgenfoto

Meesterinterviewer Hugo Camps in het woord vooraf van *In de ogen*, een bundeling van zijn mooiste vraaggesprekken die in 2003 op de markt kwam: "Mensen laten leeglopen is geen kunst. Moeilijker is: mensen laten volstromen

Hugo Camps (foto: Virginie
Lehmann & Eric Lehmann/Belgo)

Met en over zichzelf, weg uit de maskers van het niemandsland dat ze - meestal voor hun eigen gemak en uit verlegenheid - zelf hadden bedacht. Elk interview hoort te eindigen in een röntgenfoto. Soms lukt het, soms lukt het niet."

Royalty

Jan Van den Berghe legt in *Humo* uit met welke praktische problemen hij als royaltywatcher kampt: "Je kunt niet zomaar op Filip toestappen en hem vragen: 'Klopt dat verhaal?' Je moet een intimus vinden die, om wat voor reden ook, de kroon wil ontbloten. Ik noem mezelf weleens de commandant Cousteau van het koninklijk paleis, met dat verschil dat het voor hem veel eenvoudiger was om bultrugwalvissen te observeren in hun baltsperiode - gesteld dat er aan het hof een baltsperiode is."

Rug

Diederik Van den Abeele van *Humo* informeert in 1993 bij Louis De Lentdecker, de inmiddels 69-jarige voormalige sterjournalist van *Het Nieuwsblad*, naar de grootste professionele fout die hij in zijn carrière heeft begaan. De Lentdecker hoeft niet lang na te denken: "Tijdens een van de eerste amnestiebetogingen na de Tweede Wereldoorlog gingen een paar vrouwen vooraan op de grond liggen, zodat de paarden van de Boerenjeugd niet voorbij konden. Die vrouwen waren duidelijk tégen amnestie, en ik schreef in mijn artikel dat die dames niets liever deden dan op hun rug liggen. Op het moment zelf vond ik dat heel grappig, maar achteraf kwam ik te weten dat die vrouwen de concentratiekampen van Auschwitz en Buchenwald hadden overleefd. Toen voelde ik me vreselijk beschaamd."

S

Samenzwering

Nogmaals een flard 'masterclass interviewtechniek' door Hugo Camps: "Een interview over leven en werk van een gezagsdrager, sportman, actrice of eigentijdse denker is per definitie een samenzwering. Het is een samenzwering in de tijd en in de ruimte. Beide partijen boetsen een momentum, in het besef dat het leven niet af is, in het besef ook dat alles slijt. En toch is er in het interview iets fataals gebeurd. De klank van de onderstem die eindelijk mocht worden gehoord, is niet meer terug te nemen. De openbaarheid van schampschoten in liefde en werk, herinneringen en verwachtingen blijft nasluieren als een tweede ziel."

Sauna

Hoe wonderlijk was mijn reportersbestaan... Martin Heylen blikt terug op zijn fel bejubelde televisiereeks *Terug naar Siberië*: "Een bepaalde familie bleef maar eisen dat ik wodka's in één teug leegdrank, want 'de eerste was op de internationale vriendschap, de tweede om de eerste niet teniet te doen', enzovoort. Voor ik er erg in had, vond ik mezelf 's nachts terug in een donkere Russische sauna met drie blote mannen – terwijl dat niet mijn gewoonte is: ik ben een gezonde hetero. Mannen die me bovendien met berkentakken begonnen af te ranselen, zogezegd om mijn bloed beter te laten stromen." (lacht)

Scalperingsdrift

Yves Desmet
(foto Didier Jourey/Belga)

Yves Desmet geeft in 2003 in *Knack* toe dat hij steeds minder een aanhanger is van de 'harde' journalistiek. Desmet: "Altijd dat hakken, dat afmaken. Ik heb meer behoefte om te begrijpen, en om uit te leggen. Niemand is volledig goed of kwaad, en voor elk menselijk gedrag bestaat een verklaring. Dát boeit me. Ik wil weten wat politici drijft, *what makes them tick*. Aan tafel, *off the record*, praten ze vrijuit. Daar hoor je hun twijfels, leer je hoe de interne verhoudingen liggen. Ik wil weten waarom er gebeurt wat er gebeurt. Niet: wie kan het verst in de sneeuw pissen? Ik beken schuld, ik heb ook mijn *Sturm und Drang*-periode gehad. Maar ik heb geen scalperingsdrift meer."

fels, leer je hoe de interne verhoudingen liggen. Ik wil weten waarom er gebeurt wat er gebeurt. Niet: wie kan het verst in de sneeuw pissen? Ik beken schuld, ik heb ook mijn *Sturm und Drang*-periode gehad. Maar ik heb geen scalperingsdrift meer."

Schaap

Een confidantie van VRT-wielerverslaggever Michel Wuyts in *De Standaard*: "Als jonge knaap heb ik in mijn bed nooit schaapjes geteld. Ik lag uitgeslagen van de Ronde van Frankrijk of het wereldkampioenschap te memoriseren om in slaap te vallen. En dat komt me nu goed van pas. Het WK van 1964 in Sallanches? Jan Janssen. Dat pluk ik uit de lucht, daar hoeft ik niet over na te denken."

Schadelijk

Volksopvoeding anno 1994 door nieuwsanker Jan Beaus: "Ieder tv-toestel zou verplicht het opschrift moeten dragen dat televisie schadelijk is voor de geestelijke gezondheid. Ik méén dat. Ik heb lang in het onderwijs gestaan en ik heb daar gezien wat voor een verwoestend effect de tv op kinderen heeft. Hun vrijetijdsbesteding wordt zeer eenduidig. Er wordt niet meer gedacht, geredeneerd, gespeeld, gepraat. Nee, er wordt enkel nog gekeken. Ze worden geestelijk lui, ze ondergaan, ze participeren niet langer. De beste dienst die ouders aan hun kinderen kunnen bewijzen, is het tv-toestel buitengooien. Maar wie heeft daar de moed toe?"

Schande

Toen Twitter nog niet bestond, kon je toch al trouwe 'volgers' hebben. Stef Wauters, die in 2001 nog ankerman van het VRT-journaal is: "Als ik zonder das presenteer, is er een vrouw die consequent onmiddellijk de eindredactie opbelt met de mededeling dat het een schande is."

Scheefgetrokken

Voor hij de persdienst van VTM ging leiden, werkte Mark Vanlombeek als sportjournalist bij de openbare omroep. Eerst voor de radio, later voor de televisie. Een les die hij nooit vergeten is: "Zodra je met je hoofd op de televisie komt, gaan mensen je anders behandelen. Ik herinner me dat ik, kort

na mijn overstap van de radio naar de televisie, commentaar moest geven bij de voetbalwedstrijd Waregem-Club Brugge. Ik arriveerde in het stadion van Waregem en iemand van het bestuur stelde me onmiddellijk voor om een borrel te gaan drinken met nog een paar andere mensen. Naast mij stond op dat moment toevallig Jan Wauters, die tot enkele weken daarvoor mijn mentor en leermeester was geweest. En de grote Jan Wauters kreeg níét hetzelfde aanbod. Toen dacht ik: dit klopt niet, televisie trekt de waardeverhoudingen helemaal scheef."

Schijnvertoning

Guido Van Liefferinge, de bedenker van onder meer de bladen *Joepie* en *Dag Allemaal*, in zijn autobiografie *Glamour en glitter, geld en macht*: "De vriendschap tussen een journalist en een vedette is een schijnvertoning. Je bent maar belangrijk zolang je een medium vertegenwoordigt. Alle lofwoorden en attenties van vriendschap hebben als enige doel je als journalist zoveel mogelijk voor hun kar te laten spannen. Dat geldt trouwens niet alleen voor de amusementsector. Het is ook zo voor de politiek, het bedrijfsleven, de sport, noem maar op."

Schoen

"Schoenen kopen is voor mij een manier om mezelf te verwennen als ik me wat down voel", bekende fotografe Lieve Blancquaert enkele jaren geleden. Waar ze meteen een suggestie voor de minister van Sociale Zaken aan vastkoppelde: "Elke vrouw zou het recht moeten hebben om, op kosten van het ziekenfonds, minstens twaalf paar schoenen per jaar te kopen: één paar voor elke pre-menstruele periode."

Schoppen

"Al schop je 99 mensen een geweten, er blijft dan nog één smeerlap over, en die wordt president. En als je naar dié durft te schoppen, vlieg je de gevangenis in." (Louis Paul Boon, auteur en journalist bij het Gentse dagblad *Vooruit*)

Louis-Paul Boon (foto Belga)

Schroom

Wat was de grote jongensdroom van tv-quizmaster Herman Van Molle? Hij onthulde het in *De Morgen*: "Sportjournalist worden. En was ik wat meer verbeterd geweest, dan wás ik het geworden. Ik ben begonnen op de radio, bij Jan Wauters. Op een dag zat ik alleen op de redactie. Het was middag, iedereen was weg en elders ging de telefoon. Welopgevoed als ik was, dacht ik: dat zijn mijn zaken niet. Achteraf bleek het om een heel belangrijk bericht te gaan. 'Had dan toch opgenomen!' riep Wauters. Daar ging mijn sportjournalistencarrière. Te veel schroom."

Sciencefiction

Er was een tijd dat de schrijver Erwin Mortier heel frequent opdook met opiniestukken in dagbladen. Dat had zo z'n reden. Erwin Mortier (in 2002 in *Humo*): "Als ik merk dat ik snuivend voor de tv zit of tenenkullend de krant lees, wil ik weleens iets kwijt. Ik probeer in die stukken een elementaire nuchterheid na te streven. Indirect is er een link met wat ik in mijn romans doe: me vrolijk maken over illusies. Het is vaak beangstigend te zien hoe politici in een baan om de aarde zitten. Ik kijk nooit meer naar *Star Trek*, want *TerZake* en *De zevende dag* bieden veel betere sciencefiction."

Bronnen: naast de vermelde boeken werd voor deze aflevering gebruik gemaakt van jaargangen van Humo, De Morgen, De Standaard, Knack, Dag Allemaal en De Post.

Onder embargo

De JAM, onze Journalisten Auteurs Maatschappij, is verhuisd naar de **Zennestraat 21** in hartje Brussel. De contactgegevens zijn weliswaar ongewijzigd: de telefoon reageert nog altijd als u 02-777.08.30 intoetst en de fax doet dat met de cijfercombinatie 02-777.08.39. Voor e-mail: info@jam.be.

De Zennestraat 21 staat voor hetzelfde pand waar **eind augustus ook de VJ** naartoe verhuist. Samen met de Franstalige zusterorganisatie AJP is dat. De telefoonnummers van het VJ-secretariaat veranderen wel. **Het centrale VJ-nummer wordt vanaf september 02-777.08.40.**

41% van de journalisten en andere mediaprofessionals in Vlaanderen meent dat de **kwaliteit van de journalistiek** erop achteruit is gegaan in de voorbije tien jaar. De ontwikkeling van nieuwe, multimediale businessmodellen is de belangrijkste uitdaging voor de toekomst, maar volgens de Vlaamse mediaprofessionals mag dit niet ten koste gaan van de inhoud. Essentieel in dat verband is het behoud van de onafhankelijkheid ten overstaan van adverteerders, marketeers en investeerders.

Die bekommernissen blijken uit recent behoeftenonderzoek in opdracht van de **Mediacademie**, het nieuwe opleidingscentrum voor mediaprofessionals dat de Vlaamse uitgeverij met steun van de Vlaamse overheid hebben opgezet. Het onderzoek bevestigt tevens de grote beroepstevredenheid van mensen in de mediasector: 81% toont zich tevreden tot zeer tevreden met zijn job.

Bart Hellemond (33) stapt van *Deredactie.be* over naar *Het Nieuws* op VTM. Hellemond werkte elf jaar voor de VRT, waar hij mee aan de wieg stond van de nieuwswebsite van de openbare omroep.

Pieter Lesaffer verlaat VTM dan weer om op de binnenlandredactie van *De Morgen* te gaan werken. Lesaffer werkte eerder voor *De Standaard* en ontmoet bij *DM* nu weer zijn oude *DS*-collega's Wouter Verschelden en Steven Samyn.

Bij *De Morgen* moeten ze het voortaan wel zonder **Katrijn Serneels** doen, hun 'chef wetenschap'. Zij gaat voor *Head Office* werken, bekend van communicatie en marketing.

Begin juni overleed **Kris Barrezele** (58). Kris werkte een tijdlang voor *De Tijd* en was tot nu hoofddirecteur van *De Bestuurder*, vakblad voor bedrijfs- en verenigingsbestuurders.

Rond dezelfde tijd ging ook **Dirk Melkebeek** (49) heen. Behalve gekend regionaal journalist in Wetteren en omgeving, was hij de man achter MetaMedia, een uitgeverij van diverse publicaties in de transportsfeer.

En ook procureur des konings **Jean Deprêtre** (76) wisselde het tijdelijke voor het eeuwige. Deprêtre verwierf faam als hardleerse onderzoeksrechter ten tijde van de Bende van Nijvel, maar tevens was hij voorzitter van de Franstalige Erkenningscommissie van Beroep voor de beroepsjournalisten in het zuiden van het land.

Wim Van den Eynde en Luc Pauwels, de twee auteurs van het veelbesproken boek *De Keizer van Oostende*, zijn sinds half juni weer gewoon aan het werk. Dat besliste de VRT-hoofddirectie op advies van de Deontologische Raad van de openbare omroep. Overigens mooi in lijn met wat de VJ in haar reactie op de heisa had gevraagd.

VRT-hoofddirecteur **Luc Rademakers** blijft er wel bij dat VRT-journalisten die onderzoeksprojecten willen uitvoeren, dat voortaan binnen de VRT-omgeving moeten doen. Wat niet belet dat er achteraf nog altijd een boek uit dat onderzoek kan voortvloeien.

Meer onderzoeksjournalistiek komt er op de VRT hoe dan ook. Voor het komende seizoen zijn er **dertien extra Panorama-uitzendingen** gepland.

De laatste CIM-jaarcijfers voor de **weekbladen** brengen slecht nieuws. Tussen april 2011 en maart 2012 gingen ze omzeggens allemaal achteruit: *P-magazine* min 12%, *Humo* min 10%, *Flair* min 6%, *Dag Allemaal* min 3,7%, *Knack* min 3,5%, *Story* min 3,5%...

Bij diverse magazinetitels werden de voorbije weken **mensen afgedankt**. Zo moet de *Humo*-redactie het met vijf medewerkers minder doen, onder wie twee journalisten. En dan vertrok ook nog eens oudgediende Raf Weverbergh na twaalf jaar dienst.

Met een nieuwe hoofddirecteur – **Wouter Van Driessche** in de plaats van Bart Vanegeren – poogt uitgever Wouter Vandenhoute het tij te keren bij *Humo*. Van Driessche (34) komt over van *De Standaard* en werkte eerder als freelancer ook voor *De Morgen*, *De Tijd* en *Focus Knack*.

Story van zijn kant start met een extra magazine in het midden van het blad: **Storywood**, zestig pagina's Hollywood-,

mode- en gezondheidsnieuws. De lezer betaalt er voortaan € 2,75 voor in plaats van € 2.

Knack krijgt er straks zelfs twee supplementen bij: *Kids Style* en *Bodytalk*. Die laatste titel, een tot dusver reclamevrij gezondheidsmagazine, staat van meet af aan ook open voor adverteerders.

Het enige weekblad in Vlaanderen dat wel nog groei laat optekenen, is *Joepie*. Dat steeg het voorbije jaar met 5,6% naar een oplage van ruim 61.000. Wie zei daar weer dat **jongeren** geen print meer lusten?

Gazet van Antwerpen en *Het Belang van Limburg* zijn sinds 1 juni beschikbaar op **iPad**. De Concentrakeranten zien behalve in de makkelijke consulteerbaarheid vooral toegevoegde waarde in het foto-aanbod en de archief functie. De app is gratis voor abonnees van de papieren krant. Anderen kunnen de iPad-krant binnenhalen voor € 10 per maand.

Het **VRT-personeel** krijgt dan toch een eenmalige bonus en ecocheques. Dat zijn de directie en de vakbonden ACV en VSOA overeen gekomen. De socialistische vakbond ACOD keurde het akkoord af omdat ze een structurele loonsverhoging wilde.

Veel was er ook te doen over de **verdeling** van het beschikbare budget voor de bonus. Afsproken is nu om van het totale pakket van € 1,7 miljoen, € 360.000 voor te behouden voor het management en de resterende € 1,34 miljoen te verdelen over alle personeelsleden.

Ondertussen bevestigde Mediaminister Lieten (sp.a) dat als de VRT zou verhuizen (in plaats van de gebouwen aan de Reyerslaan te renoveren), dat naar een **kleiner pand** zal zijn dan het huidige. Maar dat zal daarom nog niet leiden tot een vermindering van het personeelsbestand en meer outsourcing, zo voegde Lieten er in het Vlaams parlement op vraag van volksvertegenwoordiger Jurgen Verstrepen (LDD) aan toe.

Molenbeekse jongeren houden er niet van dat in hun wijken wordt gefilmd, dat mocht **TV-Brussel** de voorbije weken een paar keer meemaken. De VRT en RTL kunnen gelijklopende ervaringen voorleggen.

Filip De Rycke, redactiesecretaris van TV-Brussel, herinnerde in een reactie Molenbeeks burgemeester Philippe Moureaux (PS) aan diens engagement om te blijven investeren in de veiligheid in zijn gemeente.

HOU DE JOURNALISTIEK SCHERP

Een scherpe journalistiek is essentieel voor een democratie. Ze brengt feiten aan het licht, stelt misstanden aan de kaak en schetst een verrassend tijdsbeeld. Daarom kent het Fonds Pascal Decroos werkbeurzen toe aan diepgravende of grensverleggende

journalistieke projecten. In tijden waarin de markt bepaalt wat nieuws is en wat niet, is steun voor gedegen onderzoeksjournalistiek belangrijker dan ooit. Steun het Fonds Pascal Decroos en hou de journalistiek scherp. Kijk op www.fondspascaldecroos.org en doe een gift.

FONDS PASCAL DECROOS
VOOR BIJZONDERE JOURNALISTIEK

www.fondspascaldecroos.org